

BRYSEL-AGENDA SYKSY 2023

**MAA- JA
METSÄTALOUDEN
AJANKOHTAISET
EU-ASIAT**

SISÄLLYS

1. MTK:n EU-edunvalvonnan prioriteetit syksyllä 2023	3
2. Pellolta pöytään -strategia	4
Kasvinsuojeluaineiden kestävä käytön asetus SUR.....	4
Kasvinlisäysmateriaalit	6
Uudet genomitekniikat	7
Menekinedistämisohjelmat.....	7
Koulujakelujärjestelmä.....	8
Maatalouden kestävyys-tietoverkko.....	10
Ruokahävikki	11
Eläinten hyvinvointilainsäädännön uudistus	13
Kestävät ruokajärjestelmät	14
3. EU:n yhteinen maatalouspolitiikka (CAP)	15
Uusi CAP-kausi on alkanut	15
CAP 2030-luvulla.....	16
4. Maataloustuotteiden markkinatilanne ja Ukrainan sodan vaikutukset.....	19
5. Maaseutu- ja aluepolitiikka	21
Maaseudun pitkän aikavälin visio EU:ssa.....	21
EU:n itäisen ulkorajan kehittämisen rahasto	22
6. EU:n rahoituskehys luo pohjan tulevalle maatalouspolitiikalle	24
7. Ympäristöväitteiden perustelemisesta ja esittämisestä (viherväitteet)	27
8. Kestävän rahoituksen lainsäädäntö laajenee ja monimutkaistuu	29
9. Globaali vastuullisuus ja kauppapolitiikka.....	33
10. Ilmastotavoitteet ja energiakysymykset.....	37
2040 ilmastotavoitteet maa- ja metsätaloudelle	37
Hiilen poistojen sertifiointi	38
Teollisuuspäästädirektiivin päivitys.....	40
Ravinteet – toimintasuunnitelma ravinnehuollon parantamiseksi	42
Pakkaus- ja -jätedirektiivin uudistus	43
11. EU:n biodiversiteettistrategia 2030	45
Ennallistamisasetuksen ongelmakohtiin haetaan ratkaisuja kolmikantaneuvotteluissa.....	48
Metsästrategiaa viedään käytäntöön monitoroinnin avulla	51
Maaperän terveysdirektiivi	52
12. Suomen maa- ja metsätalouden ja osuus kuntien Brysselin toimisto	54

MTK:N EU-EDUNVALVONNAN PRIORITEETIT SYKSYLLÄ 2023

Brysselin toimiston johtaja Hanna Leiponen-Syyrakki,
+32 476 502704, hanna.leiponen-syyrakki@mtk.fi

Euroopan parlamentin vaalit keväällä 2024 ja komission vaihtuminen syksyllä 2024 kiritävät viimeistelemään Vihreän kehityksen ohjelman eli Green Dealin lainsäädäntötyön. Toisaalta koronapandemian, Ukrainan sodan ja energiakriisin aiheuttamat epävarmuudet markkinoilla ja korkea inflaatio, ovat saaneet miettimään uudelleen millä toimilla EU:n kunnianhimoiset tavoitteet saavutetaan, sillä ruokaturvasta ja EU:n kilpailukyvyistä on pidettävä myös huolta. Viljelijöillä on tärkeä tehtävä ruokaturvan ja huoltovarmuuden takaajina. Tämä on tärkein periaate keskustelussa EU:n tulevasta maatalouspolitiikasta.

Ruokaketjun kestävyuden parantamiseksi työtä on tehty paljon Suomessa ja se jatkuu myös EU:n tasolla. Pelloilta pöytään -strategian tärkeät työkalut kestävyuden parantamiseen tarvitaan käyttöön viljelijöille. Lainsäädäntöjen uusista riskittömämmistä kasvinuojeluaineista, uusista kasvinjalostustekniikoista, ruokaketjun paremmasta tasapainosta ja eläinten hyvinvoinnin kehittämisestä tulee antaa suomalaiselle ruualle parempi kilpailuasema markkinoilla.

EU:n yhteiseen rahoitukseen kohdistuvista muospaineista huolimatta on varmistettava, että maatalouden ja maaseudun kehittämisen rahoitus EU:n budjetissa toteutetaan jatkosakin kahden pilarin mallin pohjalta.

Kauppapolitiikassakin kestävyystyölle on annettava arvoa. Ympäristö- ja kestävyysväitämien ja sekä yritysten vastuullisuusraportoinnin tulee perustua tieteeseen. Järjestelmien tulee olla toteuttamiskelpoisia ja kustannukset eivät saa rasittaa alkutuottajia.

Ollakseen reilu maanomistajille, jäsenmaille ja luonnolle, ilmastotavoitteiden toimeenpanon tulee perustua luonnontieteellisiin kriteereihin ja kansalliseen laskentaan päästöistä ja poistumista. Markkinaehtoiset keinot kasvattavat tehokkaimmin hiilensidontaa.

Ympäristön tilan parantamiseksi jo tehty työ ja erilaiset lähtötasot on tunnustettava lainsäädännössä, erityisesti ennallistamisasetuksessa ja maaperän terveystoimissa. Luonnon köyhtymisen pysäyttämiseksi maanomistajat ovat avainasemassa. Oikeat ja tehokkaat toimenpiteet määritellään kansallisella tasolla, missä osaaminen paikallisista olosuhteista on paras.

Suomen metsistä on jo olemassa monipuolisesti dataa, jonka käytöstä maanomistajalla tulee olla oikeus päättää ja luovuttaminen EU-politiikan tarkoituksiin tulee harkita yksityiskohtaisesti, oli sitten kyseessä maaperän tai metsien tila. Metsäkatoasetuksen toimeenpanon ongelmiin on löydettävä ratkaisuja pian.

PELLOLTA PÖYTÄÄN -STRATEGIA

Euroopan komissio julkaisi toukokuussa 2020 Pellolta pöytään -strategian, jonka tarkoituksena on tehdä EU:n ruokajärjestelmästä entistä kestävämpi, reilumpi ja terveellisempi. Kokonaisvaltainen strategia pyrkii nimensä mukaisesti kattamaan koko elintarvikeketjun alkutuotannosta kulutukseen, ja sen on tarkoitus toimia mallina myös globaalin ruokajärjestelmän kehittämiseksi kestävämmäksi. Alla MTK:n näkökulmia ja tavoitteita strategian syksyn 2023 aikana käsittelyssä olevista lainsäädäntöesityksistä.

Kasvinsuojeluaineiden kestävä käytön asetus SUR

Kasvinviljelyasiamies Mika Virtanen,
0204132468, mika.virtanen@mtk.fi

Komissio julkaisi kesäkuussa 2022 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kasvinsuojeluaineiden kestävästä käytöstä. Ehdotuksessa keskeisenä tavoitteena on vähentää kemiallisten torjunta-aineiden käyttöä ja niistä aiheutuvaa riskiä, etenkin niiden, jotka sisältävät vaarallisempia tehoaineita. Lisäksi halutaan lisätä integroidun torjunnan käyttöä ja valvontaa, sekä lisätä vähemmän vaarallisten ja kemiallisille torjunta-aineille vaihtoehtoisten keinojen käyttöä tuhoojien torjunnassa.

Toisena tavoitteena on parantaa seurantatietojen saatavuutta mm. torjunta-aineiden käytöstä ja niiden käytöstä aiheutuvista riskeistä. Tarkoituksena on myös luoda mittarit asetuksen tavoitteiden edistymisen seurantaan.

Kolmantena tavoitteena on parantaa säännösten täytäntöönpanoa, soveltamista ja noudattamisen valvontaa kaikissa jäsenvaltioissa politiikan tehokkuuden ja vaikuttavuuden parantamiseksi.

Neljäntenä tavoitteena on edistää uutta teknologiaa, kuten täsmäviljelyä, jotta voitaisiin vähentää torjunta-aineiden kokonaiskäyttöä ja niistä aiheutuvia riskejä.

MTK korostaa, että tiukat lainsäädännöllä annetut kasvinsuojeluaineiden käytön vähentämisprosentit eivät sovellu toimialaan, jossa toimitaan luonnon ehdoilla. Esim. tuholaispaine vaihtelee vuosittain ja jos sato halutaan turvata, niin kasvinsuojeluaineita on voitava käyttää, kun tarve on. Välillä kasvinsuojelun tarve on vähäisempää.

Kasvinsuojelulla on merkittävä rooli, kun mietitään ruokaturvaa Euroopassa ja muualla maailmassa. Lisäksi kasvinsuojelulla on suuri merkitys kasvien ravinteiden käytön tehokkuuteen. Terve kasvusto pystyy käyttämään maassa olevat ravinteet tehokkaasti sadon tuottamiseen.

MTK:n tavoitteet

- Asetuksen toimeenpanossa on otettava huomioon jäsenmaiden erilaiset lähtötasot nykyisen direktiivin toimeenpanossa. Asetuksen on oltava sellainen, että kestävä kasvintuotanto on jatkossakin mahdollista. Tämä tarkoittaa sitä, että viljelijällä on oltava riittävät keinot kasvinsuojelussa, jotta määrällisesti ja laadullisesti korkeatasoisen sadon tuottaminen on mahdollista.
- Asetusehdotus lisää huomattavasti turhaa byrokratiaa viljelijöille ja viranomaisille, mikä ei edistä varsinaista tavoitetta, eli kasvinsuojeluaineiden käytöstä aiheutuvien riskien vähentämistä. Asetusehdotusta pitää yksinkertaistaa huomattavasti, mm. jäsenmaita velvoittavan raportoinnin osalta.
- Asetusehdotuksessa mainitut tiukat kasvinsuojeluaineiden käytön määrälliset vähentämistavoitteet ovat epärealistisia. Lisäksi ensin pitää kehittää ja tuoda markkinoille vaihtoehtoisia kasvinsuojeluaineita ja torjuntamenetelmiä, jotka ovat oikeasti toimivia ja tehokkaita myös Suomen viljelyoloissa.
- Asetuksessa pitää keskittyä ehdotettua enemmän kasvinsuojeluaineiden käytöstä aiheutuvien riskien vähentämiseen. Tavoitteisiin päästään, mm. käyttäjien koulutuksen kautta ja tietoisuuden lisäämisellä kasvinsuojeluaineiden turvallisesta käytöstä. Tämän lisäksi levitysvälineiden testaus on tärkeä yksittäinen ja vaikuttavuudeltaan merkittävä käytännön toimenpide, jolla päästään kohti toimintaohjelman tavoitteita.
- Kestävässä kasvinsuojelussa on monipuolisten kasvinsuojelumenetelmien lisäksi tärkeää myös riittävän laaja kasvinsuojeluainevalikoima, jotta resistenssin hallinta on mahdollista. Näin voidaan säilyttää tehoaineiden teho kasvintuhoojia vastaan, välttämällä yksittäisten tehoaineiden liiallista käyttöä.
- Toimenpiteet, joilla edistetään integroidun ja luonnonmukaisen kasvinsuojelun käytön mahdollisuuksia ovat erittäin tärkeitä. Tämä vaatii panostusta tutkimukseen mm. biologian ja uuden teknologian hyödyntämisen osalta. Muuttuvassa ilmastossa kasvintuhoojien hallinta voi vaikeutua, minkä vuoksi kaikki teknologia on hyödynnettävä

Kasvinlisäysmateriaalit

Kasvinviljelyasiamies Mika Virtanen,
+358400544728, mika.virtanen@mtk.fi

Komissio julkaisi huhtikuussa 2021 taustaselvityksen nykyisen lainsäädännön uudistamisen vaihtoehtoista. DG SANTE julkaisi esityksen uudeksi lisäysaineistoja koskevaksi lainsäädännöksi kesällä 2023. MTK:n mielestä on tärkeää, että kasvien sertifioidun lisäysmateriaalin tuotantoa säädellään jatkossakin nykyisenkaltaisella järjestelmällä ja lainsäädännöllä, joka kuitenkin uudistetaan vastaamaan nykyajan tarpeita. Samalla on varmistettava, että kasvilajikkeiden patentointia ei sallita ja kasvinjalostajan oikeudet pitää turvata.

MTK:n tavoitteet

- Siemenlainsäädäntö pitää uudistaa vastaamaan nykyajan vaatimuksia.
- Metsänviljelyaineisto pidettävä jatkossakin selkeästi erillään, omana kokonaisuutena.
- Siemenlainsäädännössä pitää määritellä myös sallitut uudet kasvinjalostustekniikat, jotka luokitellaan geenimuuntelun ulkopuolelle.
- Lainsäädäntöä on selkiytettävä siten, että kasvinjalostajan oikeudet voidaan turvata. Biologisten prosessien ja perinteisin biologisin menetelmin jalostettujen kasvilajikkeiden patentointi tulee selkeästi kieltää.

Uudet genomitekniikat

Kasvinviljelyasiamies Mika Virtanen,
+358400544728, mika.virtanen@mtk.fi

Komissio julkaisi lainsäädäntöehdotuksen kasvinjalostuksessa käytettävistä uusista jalostusmenetelmistä heinäkuussa 2023. Ehdotuksessa sallitaan kohdistettu mutageeneesi, sekä cis- ja intrageneesi. Transgeneesi jää GMO-lainsäädännön alle. Uudet lajikkeet jaetaan kahteen kategoriaan: 1. Ilmoitusmenettelyllä hyväksytään lajikkeet, jotka voisivat syntyä luonnossa eivätkä ne sisällä kestävyysominaisuuksia. 2. Muut lajikkeet vaativat viranomaisten luvan. Lainsäädännöllä kannustetaan kestävyteen myös kasvinjalostuksen osalta ja varmistetaan avoimuus uusien jalostusmenetelmien käytössä.

MTK pitää tärkeänä, että uusien jalostustekniikoiden hyödyntämisen perinteisessä kasvinjalostuksessa mahdollistava lainsäädäntö saadaan ja voimaan mahdollisimman pian. Euroopan kasvinjalostuksen tulevaisuuden ja kilpailukyyn varmistaminen edellyttää nykyaikaisten kasvinjalostusmenetelmien sallimista. Uusien kasvinjalostusmenetelmien hyödyntäminen osaltaan mahdollistaa EU:n eri strategioiden tavoitteiden saavuttamista mm. kasvinuojeluaineiden käytön vähentämisessä, sekä lannoitteiden käytön tehostamisessa ja vähentämisessä. Lisäksi kasvinjalostuksella on merkittävät haasteet kasvien viljelyvarmuuden parantamisessa muuttuvissa ilmasto-olosuhteissa, joiden ratkaisemiseksi tarvitaan nykyaikaisia työkaluja.

MTK:n tavoitteet

- Uusien jalostustekniikoiden hyödyntämisen perinteisessä kasvinjalostuksessa mahdollistava lainsäädäntö pitää saattaa voimaan mahdollisimman pian.

Menekinedistämisohjelmat

Vientijohtaja Thimjos Ninios,
+358 45 2647131, thimjos.ninios@mtk.fi

Komissio jatkaa maataloustuotteiden menekinedistämisohjelman uudistusta vuonna 2023. Komission tavoitteena on uudistuksen myötä siirtyminen kestävämpien tuotantotapojen ja tuotteiden tukemiseen Pellolta pöytään (F2F) –strategian mukaisesti.

Menekinedistämispolitiikka koskee horisontaalisti kaikkia maataloussektoreita. Erityisesti ruokajärjestelmien kestävyteen liittyvillä kirjauksilla tulee olemaan merkittävä vaikutus seuraaviin päivitettäviin kokonaisuuksiin.

MTK:n tavoitteet

- Vuoden 2024 ohjelmassa tulee olla mahdollisuus hakea rahoitusta kestävän suomalaisen lihan menekinedistämiseksi EU:n alueella.
- Menekinedistämishjelman keskeisenä tavoitteena tulee säilyä eurooppalaisen maatalouden kannattavuuden ja maataloustuotteiden kilpailukyyn edistäminen.
- Kaikkien maataloustuotteiden tulee olla rahoituskelpoisia. Rahoituksen karsiminen esim. lihatuotteilta rajoittaa kilpailukykyä ja edistää lihan tuontia EU:n ulkopuolelta.
- Tuotteiden diskriminoinnin sijaan, kestäviä tuotantotapoja voidaan edistää kohdentamalla enenevissä määrin budjettia kestävien tuotantotapojen eduksi. Luomutuotanto ei voi olla ainoa kestäväksi luokiteltu tuotantotapa.
- Koska menekinedistämishjelman keskeinen tavoite on edistää eurooppalaisten maataloustuotteiden kilpailukykyä, komission tulee löytää terveellisen ravitsemuksen edistämiseen kohdennettavat varat muualta.

Koulujakelujärjestelmä

Maitoasiamies Marjukka Mattio,

+358505338924, marjukka.mattio@mtk.fi

EU:n koulujakelujärjestelmän (hedelmät, vihannekset ja maitotuotteet) uudelleen tarkastelu on käynnissä, ja komission on ollut tarkoitus antaa lakiehdotuksensa vuoden 2023 loppuun mennessä. Julkiseen kuulemiseen komissio sai hyvin runsaasti vastauksia ja niiden läpikäynti on vienyt odotettua enemmän aikaa. Järjestelmän tarkastelu on osa Pelolta pöytään -strategian kestävän ja terveellisten ruokavalioiden edistämistä.

Suomen saama koulumaitotuen määräraha pienei nyt käynnissä olevalle kouluvuodelle reilulla miljoonalla eurolla, mikä johti suoraan siihen, että tuetut tuotteet jouduttiin rajaamaan vain rasvattomaan maitoon, piimään ja rasvattomaan luomumaitoon. Tuen määrä tuotetta kohden väheni myös olennaisesti, mikä sattui haastavaan ajankohtaan kuntatalouden ollessa nyt myös tiukilla.

MTK:n tavoitteet

- Monipuolinen tuotevalikoima koulujakelujärjestelmässä turvaa monipuolista ruokavaliota ja on osa ruokakasvatusta, terveellisten ja kasvua ja kehitystä tukevien tuotteiden valintaa sekä niihin tutustumista.
- Suomen määräraha tulisi palauttaa aiemmalle tasolle maidon osalta ja kansallisen puskurin mahdollisuutta on pohdittava.

- Toimiva järjestelmä halutaan pitää pitkälti ennallaan.
- Jäljitettävyyden ja kestävyiden varmistamiseksi tuotteiden tulee olla tuotettu eurooppalaisilla tai vastaavilla kriteereillä.
- Kestävä tuotanto. Euroopan pohjoisimmilla alueilla viljan viljely elintarviketeollisuuden raaka-aineeksi ei onnistu kylmien ja märkien olosuhteiden vuoksi. Sen sijaan nurmen viljely onnistuu hyvin ja siten myös nurmeen perustuva maidontuotanto. Suomessa kotieläintiheys on kestäväällä tasolla ja maidontuotanto perustuu nurmeen. Suomessa kotieläintuotanto on kestävää myös veden riittävyyden suhteen. Kestävyiden ja ruokakulttuurin näkökulmasta on perusteltua, että maitotuotteet ovat olennainen osa järjestelmää jatkossakin.
- Hyvä, että luomutuotteet ovat mukana. Luomu ei kuitenkaan ole ainoa kestävä tuotantotapa. Tukijärjestelmällä on ollut luomua edistävä vaikutus.
- Koulujakelutuella on merkittävä merkitys kunnille lasten monipuolisen ravitsemuksen turvaamisessa. Tuki on merkittävä myös pienemmille alueellisille meijereille. Tarjolla voi olla jopa todellista lähimaitoa: tuotanto ja jalostus tapahtuvat samalla paikkakunnalla, jolla koulu sijaitsee.
- Luomutuotteiden suosimisessa tulee myös huomioida lähituotanto. Toisinaan myös tarjonnan puoli voi olla rajoittava tekijä.
- Koulujakelutuen tulee olla yhdenvertainen. Kouluruoka kuuluu kaikille. Suomen koulujärjestelmään eikä kaikille ilmaiseksi kouluruokailun yhteyteen soveltu koulujakelujärjestelmä, joka kohdennettaisiin vain osalle oppilaista esim. Sosiaalisin perustein.

Skenaariossa, jossa koulumaito- ja hedelmätuki laajenee koskemaan kasvipohjaisia juomia, MTK vaatii että:

- Kasvipohjaisille juomille tulee jakelujärjestelmässä määritellä samantyyppiset ravitsemuskriteerit kuin maitotuotteille (ei makeutettuja tai maustettuja kasvipohjaisia juomia). Suomalaisissa ravitsemussuosituksissa lapsille ja nuorille suositellaan maitotuotteita. Paikalliset ravitsemussuosituksiset tulee huomioida, sillä niissä on huomioitu kulttuuriset painotukset.
- Kasvipohjaisten juomien alkuperän suhteen tulee määrittää kriteerit niin, että on mahdollista suosia mahdollisimman lähellä tuotettuja tuotteita.
- Täysjyväviljatuotteet ovat osa monipuolista ravitsemusta.

Maatalouden kestävyiden tietoverkko

Tutkimuspäällikkö Juha Lappalainen,
+358405466675, juha.lappalainen@mtk.fi

Euroopan komissio esittää Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1217/2009 ”Pelloilta pöytään” -strategian yhteydessä aikomuksestaan muuttaa maatalouden kirjanpidon tietoverkko FADN (Farm Accountancy Data Network) maatalojen kestävyttä koskevaksi tietoverkoksi (FSDN, Farm Sustainability Data Network). Maatalouden kirjanpidon tietoverkon (FADN) avulla kerätään yli 80 000 maatilalta vuosittain talous- ja tuotantotietoa maataloudesta. Tämä perusasetus pyritään saamaan voimaan vuoden 2023 loppuun mennessä. Perusasetuksen nojalla annettavat alemman asteiset säädökset pyritään viimeistelemään vuosien 2023 ja 2024 aikana. Ensimmäiset uudet tiedot pyritään keräämään maataloilta vuonna 2025, jolloin tuloksia saataisiin vuonna 2026 tai 2027.

Muutos maatalojen kestävyttä koskevaksi tietoverkoksi (FSDN) tuo järjestelmään mukaan ympäristö- ja sosiaalisen ulottuvuuden Pelloilta pöytään -strategian mukaisesti. Tämän toteuttamiseksi tarkoituksena on muuttaa perussäädöstä (neuvoston asetus (EY) N:o 1217/2009) laajentamalla tiedonkeruuta. Ympäristö- ja sosiaaliseen ulottuvuuteen liittyvien muuttujien määrä, sisältö sekä laajuus tarkentuvat myöhemmin perusasetuksen nojalla annettavissa delegoidussa asetuksessa ja toimeenpanoasetuksessa. Sosiaalisen ulottuvuuden mukaan tulo tarkoittaisi joka tapauksessa yritystiedon keräämisen lisäksi tiedon keruuta luonnollisista ja oikeushenkilöistä.

Pelloilta pöytään -strategiassa julkistettiin seuraavat tavoitteet koskien järjestelmän muuntamista maatalojen kestävyttä koskevaksi tietoverkoksi (FSDN):

- FADN/FSDN-järjestelmän roolin vahvistaminen päätöksenteossa, tutkimuksessa, arvioinnissa ja politiikka-analyysissa.
- Ympäristöulottuvuuteen ja sosiaaliseen ulottuvuuteen liittyvien muuttujien lisääminen järjestelmään.
- Innovatiivisten, modernien ja nykyistä paremmin yhteen toimivien tiedonkeruujärjestelmien ja -menetelmien käyttöönotto.
- Viljelijöiden neuvontapalvelujen ja tilojen kestävyiden vertailun mahdollistaminen.

MTK:n tavoitteet

MTK:n tavoitteet ja kanta esitettyihin muutoksiin ovat pitkälti linjassa Suomen virallisen kannan kanssa. FADN-järjestelmän laajennus FSDN-järjestelmäksi on yleisesti ottaen kannatettava.

- Ehdottomana vaatimuksena kuitenkin on yrittäjien osallistumisen perustuminen vapaaehtoisuuteen ja anonymiteettiin (erityisesti huomioiden sosiaalinen ulottuvuus).

- Aineiston keräämiseen tulee myös olla riittävät taloudelliset resurssit, jotta tiedon keruu olisi kaikkien osapuolien näkökulmasta tehokasta ja nopeaa.

Asiassa saavutettiin 29.6. poliittinen sopimus, jossa toteutuivat MTK:n tärkeimmät tavoitteet. FSDN perustuu jatkossakin vapaaehtoisuuteen ja tietoja julkistetaan vain anonyyminä. Maatiloilta kerättävän tiedon määrä kasvaa merkittävästi ympäristö- ja sosiaaliin kestävyysliittävän tiedonkeruun myötä, joten järjestelmä tulee olemaan mukana oleville viljelijöille raskas. Tarkemmat yksityiskohdat selviävät vasta komission uusia tietokantoja koskevien delegoitujen asetusten julkaisun myötä. Delegoidut asetukset voivat tulla voimaan aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua.

Ruokahävikki

Ruokamarkkina-asiantuntija Heidi Siivonen,
+358405688802, heidi.siivonen@mtk.fi

Yhtenä välineenä kestävä kehityksen tavoitteiden toteutumiseen EU suitsii ruokahävikkiä. Jäsenmaiden tulee tehdä tarvittavia toimia, jotta vuoteen 2030 mennessä hävikki vähenisi 10 % jalostuksessa ja valmistuksessa. Vähittäiskaupassa, ravintoloissa, ruokapalveluissa ja kotitalouksissa vastaava vähennystavoite olisi yhteensä 30 prosenttia. Hävikinvähentämisvaatimukset eivät koske alkutuotantoa.

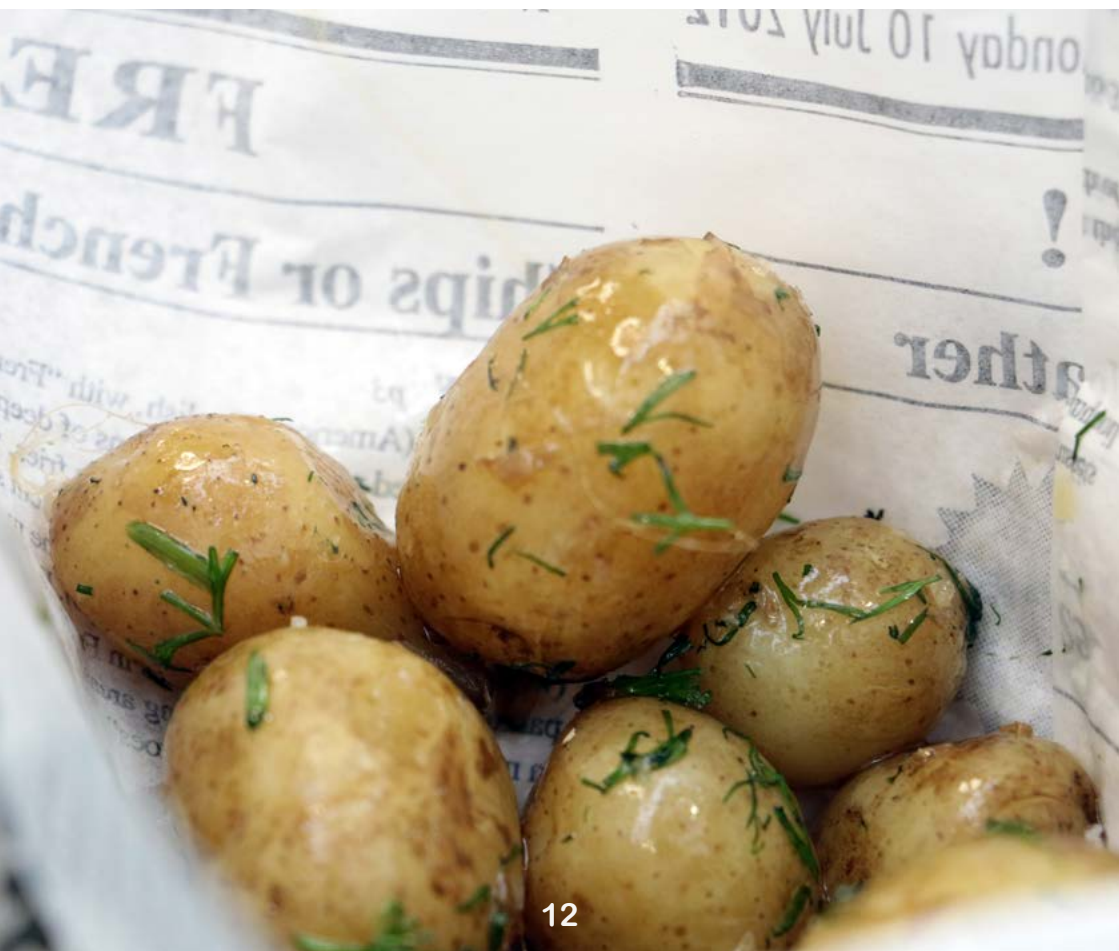
Elintarvikepakkausten parasta ennen- merkintöjen muutos siten, että niihin lisättäisiin lause "often good after" jäsenmaalle sopivassa kieliasussa, ei etene toistaiseksi. Pakkausmerkinnän muutos tulee olemaan yksi hävikinvähentämiskeino. Sitä ei viedä eteenpäin erillisenä hankkeena, vaan elintarviketietoja koskevat aloitteet käsitellään yhtenä kokonaisuutena.

Ruokahävikki on sekä resurssien, raaka-aineen, että rahan haaskuuta. Vuonna 2022 EU:ssa syntyi yhteensä yli 58 miljoonaa tonnia ruokahävikkiä, eli noin 130 kg kansalaista kohden. Yli puolet hävikistä syntyy kotitalouksissa. Suomessa ruokahävikkiä pyritään torjumaan mm. kuluttajakampanjoinnilla, esimerkiksi jokasyksyisellä Hävikkiiviikko- tempauksella.

MTK:n tavoitteet

- MTK korostaa sitä, että ruokahävikin määritelmien ja mittaustapojen osalta on löydettävä yksinkertaiset ja kustannustehokkaat menetelmät toimijoiden käyttöön. Raportointi, mittaaminen tai muut hävikin hallintatavat eivät saa lisätä alkutuottajan kuluja tai työmäärää.
- MTK pitää yllä tietoisuutta alkutuotannon jo olemassa olevista hyvistä käytännöistä tilatason hävikin hallintaan.

- MTK pitää yllä tietoisuutta siitä, että alkutuotannossa valtaosa elintarvikekäyttöön soveltumattomista tuotteista on hyödynnettävissä olevia sivuvirtoja, ei hävikkiä. Ruokaa, joka ei sovellu ihmisravinnoksi, mutta voidaan käyttää muutoin hyödyksi, ei tule luokitella ruokajätteeksi.
- MTK katsoo, että tuotteita, jotka jäävät peltoon, ei tule laskea mukaan ruokahävikkiin. Korjaamatta jääneen sadon tilastointiin ei EU-maissa ole toistaiseksi välineitä. Jos ruoka käytetään esimerkiksi rehuksi, kyseessä ei ole hävikki.
- MTK pitää tärkeänä kuluttajavalistusta ja kuluttajille suunnattua kampanjointia, sillä suurin osa länsimaisesta ruokahävikistä syntyy ruokaketjun loppupäässä.
- MTK korostaa, että elintarvikkeiden pakkausmerkintöjä uudistettaessa tulee huomioida kaikki kuluttajaryhmät ja merkintöjen tulee olla yksiselitteisiä. Hävikin vähentämistä ei pidä tehdä ruokaturvallisuuden kustannuksella. Pakkausmerkintöjen uudistuksesta ei pidä koitua lisää työtä tai kustannuksia alkutuotannolle.

Eläinten hyvinvointilainsäädännön uudistus

Maitoasiamies Marjukka Mattio, +358505338924, marjukka.mattio@mtk.fi

Liha-asiantuntija Mari Lukkariniemi, +358401719070, mari.lukkariniemi@mtk.fi

Liha-asiantuntija Saara Patama, 0204132034, saara.patama@mtk.fi

Pellolta pöytään (Farm to Fork) -strategian linjausten mukaan EU:n eläinten hyvinvointiin liittyviä säädöksiä tullaan uudistamaan ml. eläinten kuljetuksen, kasvatuksen ja teurastuksen osalta. Uudistuksessa paketoidaan nykyisiä lakeja yhteen pakettiin. Lisäksi komissio pohtii EU:n laajuista hyvinvointimerkintää eläimistä saataviin tuotteisiin paremman lisäarvon saamiseksi ketjussa. Valmistelu aloitettiin olemassa olevien säädösten tarkastelulla, joka kattaa nykyisen tuotantoeläindirektiivin, direktiivit minimistandardeille munienvien kanojen, broilereiden, sikojen ja vasikoiden suojelemiseksi, EU:n eläinkuljetusasetuksen ja EU:n lopetusasetuksen. Julkiset kuulemiset tapahtuvat 2021–2023. EFSA on julkaissut suosituksensa eläinten kuljetukseen, sikojen, siipikarjan, vasikoiden ja ankkosten hyvinvointiin liittyen. Vuonna 2024 tai myöhemmin EFSA tulee julkaisemaan vielä suosituksensa nautakarjan, lampaiden ja vuohien, vesieläinten sekä hevosten hyvinvointiin.

Tuotantoeläinten pitoon liittyy myös ehdotus häkkikasvatuksen lopettamisesta (munivat kanat, emakot ja vasikat) siirtymäajalla EU:ssa, taustalla vuonna 2021 läpimennyt kansalaisaloite End of Cage Age. Komission esitystä odotetaan vuoden 2023 loppuun mennessä.

Huomioitavaa valmistelussa on, että uudistettavana on sekä direktiivejä että asetuksia (kuljetusasetus ja lopetusasetus) ja uudet säädökset annetaan kaikki asetuksina. Asetustasolle siirtyminen mahdollistaa paremmin yhdenmukaisemman toimeenpanon koko unionin alueella, mikä on kannatettavaa.

MTK:n tavoitteet:

- Meille tärkeitä erityispiirteitä eläinten kuljetuksessa ovat pitkät välimatkat erityisesti Pohjois-Suomessa, jossa nautatiloja on harvassa, mutta yksiköt ovat suurempia, pitkätköt kuljetusmatkat teurastamoihin, jotka ovat keskittyneet länsirannikolle, Pohjanmaalle ja Savoan sekä ilmaston, varsinkin talven, asettamat haasteet. Käytännön ratkaisu on laadukkaaseen kuljetuskalustoon panostaminen ja eläinkuljettajien pätevyys, osaaminen ja koulutuksesta huolehtiminen. Myös viranomaisvalvonta on luotettavaa ja toimii.
- Suomessa ei ole käytössä lainkaan ns. kokoamisasemia (collection centers), jotka ovat eläinkuljetuksen arkipäivää Keski-Euroopassa. Väliasemilla eläimet puretaan autosta, ne laitetaan yöksi ryhmäkarsinoihin, juotetaan ja mahdollisesti ruokitaan, jotta pitkien kuljetusaikojen lepoaika täyttyy. Tämä altistaa eläimet stressille, tapaturmille, loukkaantumisille ja tappeluille, myös eläintautien leviämiselle väliasemat ovat otollisia paikkoja. Meillä Suomessa on katsottu, että eläimen hyvinvoinnin ja terveyden kannalta on selkeästi parempi, kun purkua ja uudelleenlastausta vältetään ja kuljetus tapahtuu suoraan päätepisteeseen, vaikka joskus Pohjois-Suomessa nautakuljetukset saattavatkin olla yli 8 h kestäviä, kun yksittäisiä teuraslehmiiä joudutaan keräämään eri navetoista.

Kestävät ruokajärjestelmät

Vientijohtaja Thimjos Ninios,

+358 45 2647131, thimjos.ninios@mtk.fi

Komissio on työstänyt kestävien ruokajärjestelmien määrittelyä, ja ensimmäiset työn tulokset julkaistaan arviolta syksyllä 2023. Työstä vastaa ja sitä koordinoi ensisijaisesti komission terveystieteiden osasto DG Sante. Komission tavoitteena on siirtyä kestävämpään ruoantuotantoon.

MTK tukee komission työtä ja haluaa, että suomalaiset tuotantotavat toimivat viitekehiksenä kestävässä ruoantuotannossa. On selvää, että pitkäaikaisten ratkaisujen tulee olla ympäristö- ja ilmastokestävyyden lisäksi sekä sosiaalisesti että taloudellisesti kestäviä. Suomalainen ruoantuotanto on jo vuosikymmeniä perustunut One Health ja One Welfare -ajatteluun, jotka muodostavat holistisen lähestymisen vastuullisuuteen ja erinomaisen taustan komission työn tueksi.

EU:n keskustelu kestävästä ruokajärjestelmästä liittyy YK:n ruokajärjestelmän murroskeskusteluun, jonka ensimmäinen seurantakokous oli heinäkuussa 2023. Suomi on aktiivinen mm. kouluruokakeskustelun vetäjänä Ranskan kanssa.

MTK:n tavoite

- MTK lisää komission tietoisuutta suomalaisesta tuotantotavasta niin, että se huomioidaan kestävässä ruokajärjestelmän määrittelyssä.
- Kestäviä ruokajärjestelmille ei pystytä rakentamaan taloudellista perustaa, jos EU:n kauppapolitiikan työkalut eivät tue esitettäviä ratkaisuja.

EU:N YHTEINEN MAATALOUSPOLITIikka (CAP)

Maatalousjohtaja Johan Åberg,
+358405233864, johan.aberg@mtk.fi

Uusi CAP-kausi on alkanut

Vuosien valmistelutyön jälkeen Suomi otti keväällä käyttöön uuden CAP-ohjelman. Pitkän valmisteluprosessin aikana moni asia saatiin aktiivisella edunvalvonnalla Suomen kannalta paremmaksi. Uuteen maatalouspolitiikkaan ei esimerkiksi tullut leikkauksia tukien kokonaisrahoituksesta tai tilakohtaisia tukikattoja. Laajaa kyntökieltoa ei tullut, eikä turvemaiden viljelyä kohtuuttomasti rajoitettu. Tuotantosidonnaisia tukia voidaan jatkosakin maksaa nykyisessä laajuudessa. Iso ja osittain pelätty reformi muuttui lopulta ennemminkin hienosäädöksi, eikä vihreäksi vallankumoukseksi. Maatalousyrittäjien omat valinnat tulevat toki vaikuttamaan entistä enemmän tilakohtaisiin tukikertymiin, kun suurempi osa rahasta jaetaan viljelijöille vapaaehtoisten toimenpiteiden kautta. Toisaalta tämä on ollut kehityssuuntana koko 2000-luvun.

Peltojen monitorointi automaattisella satelliittiseurannalla on uusi elementti, mikä näkyy viljelijöiden arjessa vähentyvinä tilatarkastuksina. Uudistuksesta uhkaa aiheutua myös suurta päänvaivaa maatalousyrittäjille, kun tukien tavoitteellisen maksatusaikataulun mukaan maksut painottuvat hakuvuoden joulukuulle ja seuraavaan kevääseen. Euroopan unionin säädöksissä on tulevan kauden perussääntönä, että tuet voidaan maksaa aikaisintaan 1.12. ja viimeistään 30.6. seuraavana kalenterivuonna. Tietyin edellytyksin on mahdollisuus maksaa ennakkomaksuja jo tätä aikaisemmin. MTK ei hyväksy tukimaksatusten siirtoa seuraavan vuoden puolelle, vaan tekee kaikkensa, jotta maksatusmuutokset olisivat mahdollisimman pieniä CAP-kauden vaihtuessa.

Kevään hallitusohjelmaneuvoittelussa sovittiin, että osa valtiontalouden sopeuttamistoinnista kohdennetaan myös maatalous- ja maaseuturahoihin. Tämä tulee edellyttämään laajempaa CAP-ohjelman muutosta ja vaikutukset tulevat näkymään erityisesti ns. muun maaseudun kehittämisen vähenevinä varoina. Uuden hallituksen linjausten mukaisesti leikkauksia ei kohdenneta viljelijöiden tulonmuodostukseen suoraan vaikuttaviin tukikoh-teisiin tai toimenpiteisiin.

MTK:n tavoitteet:

- Tukien valvonta- ja hallintasäännöistä on löydettävä joustoa maatalouden vaikeassa taloustilanteessa, jotta tuet pystytään maksamaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.
- Tukijärjestelmän yksinkertaistamista on jatkettava myös kauden aikana. Uudistuksessa ei saavutettu merkittäviä parannuksia ja syy tähän on EU:n monimutkainen peruslainsäädäntö ja EU-komission halu puuttua pienimpiinkin yksityiskohtiin kansallisessa toimeenpanossa.
- Maatalouden toimintaympäristö on muuttunut radikaalisti viimeisten vuosien aikana, joten muutoksia CAP:n strategiseen suunnitelmaan ja eri tukijärjestelmiin on voitava tehdä joustavasti ja nopealla aikataululla.
- Inflaatio on merkittävästi heikentänyt tulotukien ostovoima, kun maatalouspolitiikassa on luovuttu tukien inflaatiokorjauksesta ja tähän on kiinnitettävä huomiota, ettei maatalousyrittäjien tulotaso heikkene kustannusnousun tahdissa.

CAP 2030-luvulla

Vaikka uusi CAP-ohjelmakausi on vastikään otettu käyttöön ja uusia sääntöjä ja vaatimuksia edelleen opetellaan, seuraavan reformin valmistelu on jo lähtenyt liikkeelle. MTK on heti vuoden alusta vaikuttanut aktiivisesti Brysselissä sekä COPA:n kannanmuodostukseen, että EU-komissioon.

Valmistelutyötä on tähän saakka tehty pääosin toimihenkilövoimin, ja tämän lisäksi valmistelua on seurattu MTK:n johtokunnassa. Edellisen uudistuksen alussa maailma oli hyvin erilainen kuin tällä hetkellä ja siitä näkökulmasta muutoksia on varmasti jälleen luvassa seuraavassa uudistuksessa. Viimeisten vuosien aikana on kärsitty mm. pandemiasta, energia- ja kustannuskriisistä ja Venäjän hyökkäyssodasta Ukrainaan. Näiden johdosta mm. huoltovarmuus ja omavaraisuus ovat tavoitteina tärkeämpiä tällä hetkellä kuin edellisen uudistuksen alkumetreillä. Iso epävarmuustekijä maatalouspolitiikan näkökulmasta on Ukrainan EU-jäsenyys. Brysselissä EU-jäsenyyttä pidetään käytännössä jo varmana, mutta aikataulu on hämärän peitossa ja riippuu pitkälti siitä, miten sota etenee. Ukrainan jäsenyys saattaa toisaalta toteutua myös ennakoitua nopeammin siinä vaiheessa, kun aktiiviset sotatoimet taukoavat.

EU-komissiossa onkin nyt todettu, että viljelijät tarvitsevat vakautta ja uskoa tulevaisuuteen, ei uusia vallankumouksia. On sinänsä muistettava, että kriiseistä huolimatta teemat, kuten ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuus, eivät ole hävinneet mihinkään, joten tuskinpa uusikaan maatalouspolitiikka keskity pelkästään ruoan tuottamiseen. Painopisteet kuitenkin muuttuvat ja voidaan mahdollisesti nähdä edes osittainen paluu Roo-

man-sopimuksen henkeen, jossa tärkeintä oli ruoantuotannon riittävyys ja viljelijöiden kohtuullinen tulotaso.

COPA:ssa on myös tehty töitä alkuvuodesta oman kannanmuodostuksen kanssa, ja siinä työssä MTK on ollut aktiivisesti mukana vaikuttamassa. COPA:n äsken julkaistussa pohjapaperissa nähdään, että viljelijöiden on oltava politiikan keskiössä ja politiikan on tuettava ruokaturvan parantaminen sekä maatalouden kestävä siirtyminen. Lisäksi tuotantopotentiaalin hyödyntäminen, kannattavuuden parantaminen ja ruokaketjun reiluuttaminen ovat tärkeitä tavoitteita tulevaisuuden maatalouspolitiikassa. Lisäksi COPA:n mukaan tuotannon säilyttäminen kaikilla alueilla on varmistettava. Vahva maatalousbudjetti, jossa huomioidaan myös EU:n laajentuminen, on toimivan maatalouspolitiikan edellytys. Lisäksi EU:ssa pitää myöntää, ettei CAP:lla voida yksin vastata kaikkiin haasteisiin, vaan uusille tavoitteille täytyy löytyä myös uutta rahaa. Viime vuodet ovat osoittaneet myös tarpeen paremmille riskienhallintavälineille. Eurooppaan ei jatkossakaan haluta isoja kansainvälisiä jättitiloja, vaan ruoantuotannon perusta on edelleen perinteinen perheviljelmämalli. Myös maaseudun yleinen elinvoimaisuus on tärkeä maatalouden jatkuvuuden kannalta.

COPA:n politiikkapaperissa keskeisiä toimenpidealueita ovat:

1. Kilpailukyvyn parantaminen, tuotantopotentiaalin säilyttäminen ja ruokaturvan varmistaminen
2. Viljelijöiden tulojen ja maatalouden kannattavuuden varmistaminen ja parantaminen vihreän siirtymän myötä
3. Sukupolvenvaihdosten ja naisten aseman edistäminen
4. Investointien turvaaminen tehokkaan, innovatiivisen ja kestävä elinkeinon edistämiseksi
5. Paremmiin ja joustavammin toimivien markkinoiden ja riskienhallintavälineiden kehittäminen
6. Yhteistyön lisääminen ja viljelijöiden neuvotteluaseman parantaminen ruokaketjussa

MTK:n omassa valmistelussa olemme todenneet, että meidän omat yleistavoitteemme ovat yhteneväiset COPA:n tavoitteiden kanssa. Tarvitsemme kuitenkin lisää kunnianhimoa, varsinkin ruoantuotannon vastuullisuuden osalta. Aivan liikaa on tilanteita, jossa muualla EU:ssa pohditaan siirtymistä tuotantotapoihin, joita olemme Suomessa harjoittaneet jo pitkään. Kestävässä siirtymässä kohti entistä vastuullisempia tuotantotapoja täytyy nykyistä paremmin huomioida paikallisia olosuhteita. Kaikilla viljelijöillä ei ole samanlaisia mahdollisuuksia, luonnonolosuhteista lähtien. MTK haluaa myös nostaa ruoantuotannon vahvemmin politiikan keskiöön. Rooman sopimuksen tavoitteet ovat varsin ajankohtaisia taas, kun sotaa käydään Euroopassa ja huoltovarmuus on uhattuna.

Ennakkovaikuttamisessa täytyy uskaltaa nykyistä vahvemmin tuoda esille suomalaisen tuotannon etujen ja kilpailukykytekijöiden edistäminen tulevaan yhteiseen maatalouspolitiikkaan. Meidän pitää määrätietoisesti edistää sitä, että esimerkiksi eläinten terveydestä ja hyvinvoinnista huolehditaan koko Euroopassa samalla tavalla kuin Suomessa. Sama koskee myös muun muassa lääkkeiden, kasvinsuojeluaineiden ja ravinteiden käyttöä. EU:ssa asetettujen tavoitteiden toteutuksen ja taakanjaon unionin sisällä täytyy myös olla tasapuolinen ja oikeudenmukainen siten, että edelläkävijöitä voidaan palkita jo tehdystä työstä, ja eri maiden lähtötilanne huomioidaan nykyistä paremmin. Rahoituksen osalta tavoitteena on Suomen rahoitusaseman suhteellinen parantaminen.

Tulevina vuosina maatalouspolitiikan rahoitukseen tulee kohdistumaan paljon paineita niin sisältä kuin ulkoa. Ajatusta vahvasta yhteisestä maatalouspolitiikasta täytyy osata myydä nykyistä paremmin, ja meidän täytyy pystyä paremmin perustelevaan mitä kaikkea muutakin kuin ruokaa maatalouspolitiikka tarjoaa yhteiskunnalle. Ruoantuotanto niin Suomessa kuin muuallakin EU:ssa tarjoaa yhteiskunnalle paljon ns. julkishyödykkeitä, eli sellaista arvoa, josta ei ole saatavissa suoraan markkinoilta rahaa. Nykyisessä epävarmuuden maailmassa ruokaturva itsessään on julkishyödykkeitä se kaikista arvokkain.

Mitä ruokaturva sitten on? Ruokaturva on muun muassa sitä, että viljelijät huolehtivat kaikkien kansalaisten voivan syödä maailman parasta ruokaa vuoden jokaisena päivänä tilanteessa kuin tilanteessa. Ruokaturva on terve ympäristö, terveet eläimet ja kasvit sekä terveet ihmiset (One Health). Ruokaturva on ratkaisuja ilmasto-, ympäristö- ja luonnon monimuotoisuushaasteisiin. Ruokaturva on sitä, että maatalous luo kasvua ja työpaikkoja kaikilla alueilla. Ruokaturva ja omavaraisuuden parantaminen on kokonaisturvallisuuden peruspilari geopoliittisessa epävarmuudessa. Lisäksi oma ruoantuotanto on ruokakulttuurin ja elävän maaseudun perusta.

MTK:n tavoitteet:

Jotta edellä mainittua kehitystä voisi toteutua, MTK:ssa on tunnistettu viisi strategista tavoitetta, joiden avulla yhteisellä maatalouspolitiikalla voidaan varmistaa tulevaisuuden ruokaturvan ja edistää kestävää siirtymää:

- Vahva, yksinkertainen ja ymmärrettävä politiikka vahvalla budjetilla tukee älykästä maa taloutta kamppailussa ilmastonmuutosta ja luontokatoa vastaan.
- Strategisen omavaraisuuden parantaminen ja tuotannontekijöiden saatavuuden turvaaminen kaikilla tasoilla koko EU:ssa
- Viljelijöiden markkina- ja neuvotteluaseman parantaminen ruokaketjussa
  - Nuorten yrittäjien alalle tulo sekä elinkeinon kilpailukyvyyn ja houkuttelevuuden parantaminen
  - Poliittikkakoherenssi maa- ja metsätaloudessa ja maaseudun yritystoiminnassa. Eli eri politiikkalohkojen tavoitteet ja keinot eivät saa olla ristiriidassa keskenään, kuten viime aikoina esimerkiksi ennallistamisessa, metsäkadossa, kauppasopimuksissa, ilmasto-politiikassa jne.

MAATALOUSTUOTTEIDEN MARKKINATILANNE JA UKRAINAN SODAN VAIKUTUKSET

Maatalousjohtaja Johan Åberg,
+358405233864, johan.aberg@mtk.fi

Maatalouden markkinatilanteen kehitystä ovat vuoden 2023 aikana ohjanneet maatalous-tuotannon heikko kannattavuus ja Venäjän hyökkäyssodan Ukrainaan aiheuttamat häiriöt maataloussektorilla. Myös pitkään jatkunut eläintautitilanne, lintuinfluenssa ja afrikkalainen sikarutto, vaikuttavat joidenkin (EU-)maiden markkinoihin. Tilanne on kohentunut sen osalta, että vuonna 2022 maatalouteen vaikuttaneet tuotantopanosten ennätyskorkeat hinnat ja saatavuushaasteet ovat helpottaneet.

Edellä mainitut tekijät yhdistettynä rahoitusmarkkinoiden yleiseen kiristymiseen vaikuttavat maataloussektorin ohella suoraan myös elintarviketeollisuuden toimintaympäristöön, tuotantokustannuksiin ja hintakehitykseen, sekä heijastuvat kuluttajahintoihin. Epävakaa tilanne jatkuu kansainvälisillä vilja- ja öljykasvimarkkinoilla ainakin tulevalla satokaudella 2023/24 ja heijastuu suoraan kotieläinsektorin toimintaan sekä ylipäätään elintarvikemarkkinoille. Markkinakehityksen ennustettavuus jatkuu heikkona.

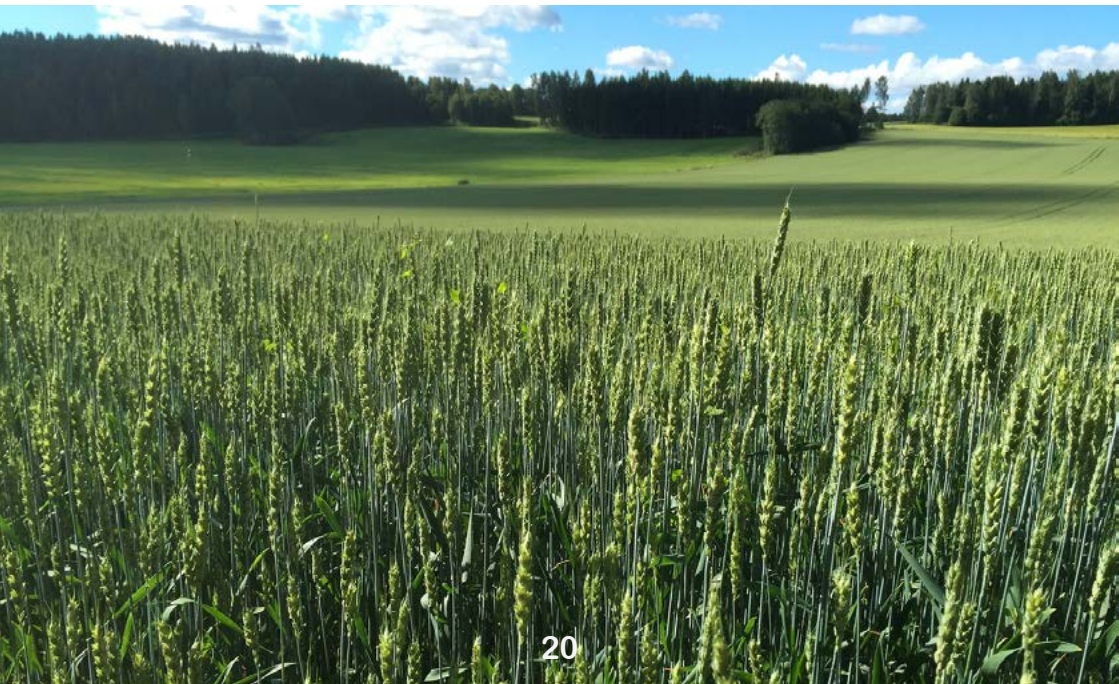
Viljojen ja öljykasvien maailmanmarkkinahinnat ovat alentuneet selvästi vuoden 2022 ennätysellisistä hinnoista. EU:ssa viljan markkinahintaa hyvin kuvaava leipävehnä vientihinta Ranskassa (fob Rouen) kohosi toukokuussa 2022 lähes 440 €/tn tasolle. Kesäkuun lopulla 2023 hinta on ollut noin 265 €/tn. Kansainvälisiä markkinahintoja on vuonna 2023 alentanut viime vuoden ennätysellinen vehnäsato, pohjoisen pallonpuoliskon syysviljojen ilman suurempia ongelmia sujunut talvehtiminen sekä Venäjän kilpailukykyinen vientitoiminta sekä ylipäätään maailmantalouden kehityksen hidastuminen. Mustanmeren viljakuljetussopimuksen (Black Sea Grain Initiative) päättyminen 17.7 ja Venäjän sisäiset tapahtumat ovat lisänneet epävarmuutta markkinoilla.

Energian ja lannoitteiden hintakehitykseen paljon vaikuttava maakaasun futuurihinta (TTF) EU:ssa kohosi elokuussa 2022 huipputasolle ollen arvoltaan kymmenkertainen vuoden takaiseen. Viime syyskuusta lähtien maakaasun futuurihinta on ollut aleneva, kun kaasun saatavuus ja varastotilanne on helpottanut. EU:hun ostettiin viime syksyn ja alkutalven aikana maailmanmarkkinoilta ennätysellisiä määriä nesteytettyä maakaasua

(LNG) samalla, kun leuto talvi ja jäsenvaltioissa tehdyt energiansäästötoimet vähensivät kaasun tarvetta. Kevätkesällä 2023 maakaasun futuurihinta on vakiintunut vastaavalle tasolle kuin joulukuussa 2021 ja on samalla alempana kuin koko vuoden 2022 aikana. Maakaasun futuurihinta on kuitenkin edelleen korkeammalla kuin vuosina 2020 ja 2021.

Venäjän hyökkäystoiminta vaikuttaa suoraan Ukrainan rooliin kansainvälisillä maatalous-tuotemarkkinoilla. Ukrainalaisen viljan ja öljykasvien merikuljetukset mahdollistanut Mustanmeren Black Sea Grain Initiative -sopimus päättyi kesällä, ja uutta neuvottelutulosta ei ole vielä löytynyt. Sopimukseen liittyen Venäjä on toistuvasti kritisoinut, että länsivaltojen asettamat sanktiot Venäjän rahoitus-, logistiikka- ja vakuustoitointaa kohtaan haittaavat sen maatalous- ja lannoitetuotteiden vientiä. Venäjä on myös pitänyt sopimusneuvotteluissa esillä sen Ukrainan läpi menevän ammoniakkin siirtoputken uudelleen avaamista. Komissio ja jäsenvaltiot kehittävät edelleen viime vuoden toukokuussa avattujen, Ukrainasta EU:n jäsenvaltioiden kautta kulkevien, nk. solidaarisuuskaistojen toimintaa. Viljelijät Ukrainan viereisissä EU:n jäsenvaltioissa ovat viime kesästä lähtien olleet huolissaan sisämarkkinoille jäävästä ukrainalaisesta viljasta ja öljykasvien siemenistä sekä osin myös muista maataloustuotteista.

Ukrainan lähialueiden markkinaongelmia on pyritty lieventämään erillisillä tukipaketeilla ja heinäkuussa päätettiin ns. kolmannesta kriisitukipaketista, jonka suuruus on 330 milj. euroa ja se on kohdistettu 22 jäsenvaltiolle, jotka eivät saaneet tukea toisesta kriisitukipaketista. Se on kohdistettu erityyppisiin maataloussektorin ongelmiin, kuten kuivuuden ja rankkasateiden aiheuttamat ongelmat, Latvian ja Liettuan maitosektorin vaikeudet, kysynnän heikkous ja korkeat tuotantokustannukset. Tukipaketin vaikutukset jäävät kuitenkin pieneksi, esim. Suomelle kohdennetun kriisituen määrä jäi 4,2 miljoonaan euroon.

MAASEUTU- JA ALUEPOLITIikka

Johtaja Simo Tiainen,
+358 40 553 3131, simo.tiainen@mtk.fi

Maaseudun pitkän aikavälin visio EU:ssa

Komissio antoi kesällä 2021 tiedonannon EU:n pitkän aikavälin maaseutuvisiosta (COM(2021) 345 final). Tiedonannossa käsitellään maaseutualueiden haasteita ja esitellään maaseutualueiden monia mahdollisuuksia. Siinä ehdotetaan maaseutusopimusta ja maaseutua koskevaa toimintasuunnitelmaa, joiden avulla EU:n maaseutualueista on tarkoitus tehdä vahvempia, verkottuneita, selviytymiskykyisiä ja vauraita. Komissio esittää, että EU:n politiikkoja pitäisi tarkastella erityisesti maaseutunäkökulmasta. Tavoitteena olisi tunnistaa ja ottaa paremmin huomioon komission politiikka-aloitteiden mahdolliset vaikutukset muun muassa maaseudun työllisyyteen, kasvuun ja kestäväan kehitykseen. Komissio kehottaa myös jäsenmaita harkitsemaan maaseutuvaikutusten arvioinnin periaatteen täytäntöönpanoa kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla.

Komissio on vienyt eteenpäin maaseutuvisioon sisältyneen toimintasuunnitelman esityksiä. Komissio on kehittänyt ja pilotoinut menetelmää maaseutuvaikutusten arvioinnista. Tavoitteena on, että maaseutuvaikutusten arviointi otetaan käyttöön osana politiikan valmistelua koko komissiossa. Komissio on myös perustanut asiaa tukevan erityisen maaseudun seurantakeskuksen ([Rural Observatory](#)), jonka tavoitteena on mm. laajentaa maaseutualueita koskevaa tilastollista tietopohjaa EU:ssa. Komissio on myös kannustanut eri toimijoita tekemään sitoumuksia maaseutusopimuksen toteuttamiseksi. Tavoitteena on luoda puitteita kansallisten, alueellisten ja paikallisten hallintotasojen sekä sidosryhmien ja EU:n toimielinten väliselle yhteistyölle sekä vahvistaa maaseutupolitiikan roolia poliittisessa päätöksenteossa. Komission odotetaan syksyn 2023 aikana tekevän yhteenvetoa siitä, millaisia maaseutuvisiion tavoitteita edistäviä toimenpiteitä jäsenmaat ovat sisällyttäneet CAP-suunnitelmiinsa ja alue- ja rakennepolitiikan ohjelmiinsa. Nykyiseltä komissiolta odotetaan ehdotuksia siitä, millaisia asiaan liittyviä toimenpiteitä tarvittaisiin seuraavalla, vuonna 2028 alkavalla, ohjelmakaudella.

Euroopan parlamentti julkaisi joulukuussa 2022 oma-aloitteisen päätöslauselman EU:n pitkän aikavälin maaseutuvisiosta. Vahvat, verkottuneet, selviytymiskykyiset ja vauraat maaseutualueet vuoteen 2040 mennessä -[pätöslauselmassaan](#) parlamentti tukee vah-

vasti komission maaseutuvisioiden tavoitteita. Parlamentti mm. muistuttaa, että eri alueiden kehityserojen vähentämiseen tähtäävässä EU:n aluepolitiikassa on kiinnitettävä erityistä huomiota maaseutualueisiin (SEUT art. 174). Päätöslauselmassa korostetaan, että maaseutualueiden kehittämisen on pysyttävä EU:n asialistan kärjessä. Parlamentti kehottaa myös neuvoston tulevia puheenjohtajavaltioita tavoittelemaan täysimääräisesti tätä tavoitetta ja ilmaisemaan päätöslauselmissaan tarpeen toteuttaa toimia maaseutualueiden hyväksi.

Neuvostossa maaseutuvisiosta ei ole tähän mennessä saatu päätelmiä. Maatalousministerit keskustelivat asiasta Slovenian kaudella 2021. Odotuksista huolimatta neuvosto ei kuitenkaan antanut asiasta tuolloin päätelmiä, eikä näin tapahtunut myöskään Ranskan puheenjohtajuuskaudella. Tšekkin ohjelmaan asia ei sisällynyt, eikä asia edennyt myöskään Ruotsin kaudella. Nykyisen puheenjohtajamaa Espanjan odotetaan kuitenkin antavan päätelmät maaseutuvisiosta kautensa aikana. Puheenjohtajamaa Espanja järjestää myös asiaan liittyvän korkean tason konferenssin 27.-29. syyskuuta 2023.

MTK:n tavoitteet

MTK pitää komission aloitetta EU:n pitkän aikavälin maaseutuvisiota erinomaisena ja kannatettavana asiana. Maaseutualueisiin liittyvät tavoitteet ovat erinomaisia. On tärkeää, että maaseutualueiden merkitys ymmärretään ja että maaseutualueet nähdään aktiivisina toimijoina EU:n vihreässä ja digitaalisessa siirtymässä.

- Saavutettavuus on eräs keskeisimmistä maaseutualueiden tulevaisuuteen vaikuttavista asioista. Toimivan tieverkoston ja sähköverkkojen lisäksi nopeat laajakaistayhteydet ovat perusedellytys maaseutualueiden elinvoiman, työllisyyden, yrittämisen, palvelujen saatavuuden ja maaseudulla tehtävän etätyön kannalta.
- Maaseutuvaikutusten arviointimekanismin luominen ja maaseutuvaikutusten arvioinnin sisällyttäminen EU:n lakialoitteisiin on vahvasti kannatettava asia.
- On huomattava, että komission tiedonanto pitkän aikavälin maaseutuvisiosta ei sisällä budjettiin liittyviä ehdotuksia.

EU:n itäisen ulkorajan kehittämisen rahasto

Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan on muuttanut Suomen ja koko Euroopan geopoliittista asemaa oleellisesti. Julma sota on aiheuttanut tuhoa ja kärsimystä Ukrainassa ja sen naapurimaissa. Erityisiä ongelmia sota on aiheuttanut niissä EU-maissa, joilla on yhteinen raja Venäjän kanssa. Näitä maita ovat Suomi (1344 km Venäjän rajaa), Viro (294 km), Latvia (214 km), Liettua (275 km) ja Puola (232 km).

Alkuvaiheessa Venäjän rajan sulkeutumisella on ollut nopeita taloudellisia seurauksia, kun rajan ylittävät kaupankäynti ja matkailu ovat pysähtyneet. EU:n alue- ja rakennepoliittikkaan sisältyneet Interreg-ohjelmat Venäjän raja-alueilla lopetettiin välittömästi sodan käynnistyttyä. Vuonna 2021 alkaneella ohjelmakaudella Suomen ja Venäjän raja-alueiden kehittämiseen oli varattu EU-varoja runsaat 110 miljoonaa euroa. Yritysten luottamus tulevaisuuteen rajaseuduilla on heikentynyt. Sota on aiheuttanut myös henkisen ilmapiirin muutoksia. Turvallisuuskysymykset rajaseudulla ovat nousseet esille uudessa valossa, ja turvallisuuteen liittyvien asioiden merkitys on sodan alkamisen jälkeen vahvasti korostunut. EU ja sen jäsenmaat ovat viime aikoina kehittäneet ja sopineet toimenpiteistä, joilla vahvistetaan EU:n ulkorajoja ja näihin liittyvää valvontaa.

Muuttuneessa tilanteessa Euroopan Unionin on löydettävä keinot osoittaa yhteisistä voimavaroista tukea rajamaakuntien tarpeisiin ja osoittaa solidaarisuuttaan raja-alueita kohtaan. Näin EU on toiminut aiemminkin, kun jäsenmaata tai sen alueita on kohdannut odottamaton menetyks tai katastrofi. Muun muassa Brexitin jälkeen EU osoitti solidaarisuuttaan päättämällä 5 mrd. euron suuruudesta Brexit-rahastosta, josta maksettiin korvauksia yrityksille muuttuneen tilanteen aiheuttamien negatiivisten vaikutusten lieventämiseksi. EU:n koheesiopolitiikka koskee unionin kaikkia 27 jäsenvaltiota, joten EU:n on ilmaistava solidaarisuutta niitä kaikkia kohtaan.

Keskeinen toimija asian edistämässä on Suomen tuleva hallitus. Hallituksen ohjelmaan sisältyy kirjaus siitä, että Suomen tulee olla osana EU:n ulkorajaohjelmaa.

Keskustelut vuoden 2027 jälkeisestä EU:n alue- ja rakennepoliittikan tulevaisuudesta ovat parhaillaan käynnissä. Asiaa valmistellaan komission perustamassa ns. korkean tason työryhmässä, jolta odotetaan raporttia vuoden loppuun mennessä. Nykyisen komission odotetaan antavan linjauksia EU:n aluepolitiikan tulevaisuudesta ensi vuonna ennen kautensa loppua. Aluepolitiikasta vastaava komissaari Elisa Ferrara vierailee Suomessa syyskuun 2023 lopussa. Vierailun yhteydessä käydään keskustelua EU:n aluepolitiikan tulevaisuudesta. Komissaarin ohjelmaan kuuluu myös vierailu Venäjän rajalla.

MTK:n tavoitteet

- MTK esittää, että Euroopan unionin alue- ja rakennepoliittikkaan sisällytetään erityinen EU:n itäisen ulkorajan elpymis- ja kehittämisrahasto. Sen tavoitteena olisi vahvistaa Venäjän raja-alueiden EU:n puoleisten maakuntien ja alueiden taloutta ja lieventää sodasta ja sen seurauksista niille koituneita haitallisia vaikutuksia. Miljardiluokan rahoituksella ja monivuotisilla ohjelmilla vahvistettaisiin raja-alueiden alueiden elinvoimaa, turvallisuutta sekä asukkaiden hyvän elämän edellytyksiä. Rahaston toimenpiteisiin olisi sisällytettävä mm. panostuksia raja-alueiden saavutettavuuteen, kuten investointeja tie- ja ratahankkeisiin, tietoliikenteeseen sekä yritysten toimintaedellytyksiin.
- Maa- ja metsätalouden sekä jalostavan teollisuuden edellytysten parantaminen olisi sisällytettävä myös rahaston toimenpiteisiin.
- Uusi rahoitusväline olisi sisällytettävä EU:n alue- ja rakennepoliittikan kokonaisuuteen viimeistään seuraavan ohjelmakauden alussa.

EU:N RAHOITUSKEHYS LUO POHJAN TULEVALLE MAATALOUSPOLITIIKALLE

Johtaja Juha Ruippo,

+358 40 55 33 232, juha.ruippo@mtk.fi

Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa, tarve panostaa sisäiseen ja ulkoiseen turvallisuuteen, investoinnit tutkimus ja kehitykseen ja vihreän siirtymän jatkotyö ovat usein mainittuja asioita, joihin liittyvät toimet ovat tehokkaimpia ratkaista yhdessä EU-tasolla. Kaikkia hyväikään rahoituskohteita ei varmasti pystytä hoitamaan, koska se edellyttäisi EU-jäsenmaksujen kaksin-kolminkertaistamista. Jos kukin jäsenmaa voisi itse kansallisesti päättää, osallistuuko vai ei kyseisen tehtävän rahoitukseen, voisi moni tärkeä asia jäädä toteutumatta. Myös toimijoiden tasavertainen kohtelu EU:n sisällä jäisi riippumaan kunkin jäsenmaan halusta ja kyvystä rahoittaa toimia omalla alueellaan.

EU:n taloudenpito muuttui merkittävästi vuoden 2020 jälkeen. Perinteisen jäsenmaiden yhteisesti rahoittaman rahoituskehityksen (1 085,3 miljardia euroa 2021–27) lisäksi otettiin käyttöön EU:n ottamiin lainoihin perustuva 750 miljardin euron investointi- ja uudistusohjelma Next Generation EU, josta jaetaan rahaa sekä avustuksina että lainoina.

Koronapandemiasta elpymiseen EU-jäsenvaltiot käyttivät vuonna 2021 yli 10 000 miljardia euroa auttaakseen kansalaisia ja yrityksiä. Lisäksi Euroopan keskuspankki (EKP) on harjoittanut merkittävää rahapoliittista elvytystä. Euroopan komissio on puolestaan keskeyttänyt velkakuria koskevat rajoitustoimensa, ja yhteisesti on todettu, että talouskurin pelisääntöjä on uudistettava.

Maatalouden ja aluepolitiikan eli koheesion rooli on ollut aina suuri EU:ssa. Ne muodostavat nyt noin 80 % EU:n menoista. Maatalous- ja luonnonvara-alalle käytetään budjetista 38 %. Lisäksi viimeisessä maatalousuudistuksessa lisättiin merkittävästi maataloustuen kohdennusta ympäristö- ja ilmastotoimenpiteiden rahoittamiseen.

Komission tavoitteena on EU:n budjetin tulopuolen kehittäminen, sillä vuotuisten tulojen on lähtökohtaisesti katettava kokonaan vuotuiset menot. EU:n rahoituskehityksen tulopuoli rakentuu lähes kokonaan (98 %) unionin omista varoista, joista suurin osuus, n. 70 % kerätään jäsenmaksuna BKT:n perusteella. Kaudella 2021-27 jäsenmaksu on 1,113 % BKT:L:stä. Ns. omia varoja EU kerää tulleista, aikaisemmin sokeri- ja maitokiintiömaksuista, jatkossa myös hiilitulleista (10 % omista varoista) sekä ALV-perusteisesti (10 % omista varoista). Uusi kierrättämättömän pakkausmuovijätteen määrään perustuva omien varojen luokka otettiin käyttöön 1.1.2021 (n. 4 % omista varoista). Käytössä on edelleen korjausmekanismi, joka hyödyttää Tanskaa, Saksaa, Alankomaita, Itävaltaa ja Ruotsia nykyisellä rahoituskaudella 2021–2027.

EU haluaa kehittää läpinäkyvämpiä, yksinkertaisempia, oikeudenmukaisempia ja demokraattisesti vastuullisempia tapoja rahoittaa toimintaansa. Esillä on ollut mm.

- nykyisten ALV-perusteisten omien varojen määrätymisen yksinkertaistaminen
- muut uudet järjestelmät, kuten hiilirajamekanismi eli hiilitullit
- 20 %:n osuus EU:n päästökauppajärjestelmän tuloista sekä päästökaupan laajentaminen merenkulkuun ja ilmailuun
- yhteiseen yhteisöveropohjaan 3 %:n verokanta
- digitaalivero
- kaikista maksuosuusalennuksista luovutaan asteittain ja jäsenvaltioiden pidättämät tullimaksujen kantokulut alennetaan 20 %:sta 10 %:iin (lopputuloksena kantokuluja nostettiin 25 %:iin)
- vuosittain kerättävien omien varojen enimmäismäärän korottaminen
- Euroopan kehitysrahaston sisällyttäminen unionin talousarvioon

EU:lla on tavoitteena, että uusista omista varoista saatavien tulojen on riitettävä kattamaan Next Generation EU -elpymisvälineen takaisinmaksut. Ukrainan tilanteen jälkiselvittely lisää kiinnostusta uudelleenlaisiin rahoitusratkaisuihin.

EU:n päämiehet keskustelivat eri mahdollisuuksista kesäkuussa 2023. Uuden rahoituskehityksen esitystä odotetaan tulevan komission ensimmäisinä esityksinä. Nyt syksyllä jatkuu keskustelu nykyisen rahoituskehityksen laaentamisesta, kun rahaa tarvitaan niin Ukrainaan, palkkainflaatioon, rakennusten nouseviin käyttökuluihin kuin vihreän siirtymän jatkotoimiin sekä velkarahoitetun tukipaketin kokomoihin. Merkittävä osa toimista voidaan tehdä uudelleenmuotoilemalla olemassa olevia ohjelmia ja niiden rahoitusta. Tarvitaan kuitenkin uuttakin rahaa, jolloin jäsenmaiden jäsenmaksuprosentin nostaminen voisi olla yksi keino vajeen täyttämiseen. Valtiovarainministeriön arvion mukaan Suomen nettomaksuosuus vähintään 1,5–2-kertaistuu tulevien vuosien aikana.

MTK:n tavoitteet

- EU:n yhteisten toimien keskeinen kohde on maatalouspolitiikka, jonka tavoitteina ovat turvalliset ja terveelliset elintarvikkeet, kilpailukyky, maatalousväestön kohtuullinen elintaso, luonnonvarojen ja maiseman suojelu sekä ympäristö- ja ilmastotoimet.
- Maaseudun elinkeinot tarvitsevat pitkäjänteisen toimintaympäristön. Esillä ollut 5 + 5 vuoden rahoituskehikko on nykyistä seitsenvuotista kautta tasapainoisempi ja parempi toimintaympäristö tärkeille investoinneille.
- MTK kannattaa sitä, että maatalouden ja maaseudun kehittämisen rahoitus EU:n budjetissa toteutetaan jatkossakin kahden pilarin mallin pohjalta. EU:n maaseutuvaltaisimpana maana Suomelle maaseudun kehittämisvarat ovat jatkossakin erittäin tärkeä kysymys.

- Inflaatiokehitys on otettava huomioon EU:n maatalouden ja maaseudun kehittämisvaroissa.
- Suomen on saatava oikeudenmukainen osuus EU:n aluepolitiikan varoista, harva asutus ja pitkät etäisyydet on säilytettävä varojen jakoperusteissa.
- Maatalouden tuilla on edelleen tärkeä tehtävä varmistaa viljelijäväestön taloudellinen, sosiaalinen ja ympäristön kannalta kestävä kehitys.
- EU tarvitsee uusia rahoituslähteitä BKTL-perusteisten maksujen lisäksi. Niiden valmistelussa on otettava huomioon seuraavat asiat:
  - Uusien mallien vaikutus jäsenmaiden rahoitusosuuksiin. Jos uusi järjestelmä ei muuta rahoitustakaanjakoa, on syytä miettiä uuden järjestelmän tarpeellisuutta.
  - Keruujärjestelmien tehokkuus (tullien ja hiilirajamekanismin kantopalkkio on 25 %). BKTL-pohjaisen maksun korottaminen on tehokkaampi vaihtoehto kuin kanto-palkkion takana olevat varat.
- Yhteisiin arvoihin sitoutuminen on perusedellytys yhteisten varojen käytölle.
- Varojen käytössä on pystyttävä takaamaan tuloksellisuus ja varainkäytön läpinäkyvyys.

YMPÄRISTÖVÄITTEIDEN PERUSTELEMISESTA JA ESITTÄMISESTÄ (VIHERVÄITTEET)

Johtaja Juha Ruippo,
+358 40 55 33 232, juha.ruippo@mtk.fi

Komission keväällä antama direktiiviehdotus ympäristöväitteiden perustelemisesta ja esittämisestä (viherväitteitä koskeva direktiivi) on tärkeä osa puhtaan siirtymän tuemista, jotta kuluttajilla on mahdollisuus tehdä luotettavaan tietoon perustuvia valintoja. Käytännössä kuluttajien tekemät valinnat ovat ohjaavat perinteisten toimintatapojen muutosta sekä edistävät kiertotaloutta sekä ympäristön- ja luonnonsuojelua. Väittämän tai ympäristömerkin perustaksi on oltava oikeaa ja läpinäkyvää tutkittua tietoa eri tavoin tuotettujen tuotteiden ympäristövaikutuksista koko elinkaaren ajalta. Väittämien runsauden takia luottamuksen saaminen väitteiden taakse on välttämätöntä.

Maatalousala on aikaisemmin asiaa käsiteltäessä vastustanut uusien yhteisten kriteeristöjen luomista. Toimintaympäristön jatkuvasti muuttuessa on erilaisten ympäristö- ja ilmastoväittäminen kirjo kasvanut nopeasti. Jotta kuluttajilla olisi mahdollisuus arvioida väitteiden perusteita, tarvitaan myös elintarvikesektorille yhtenäiset ja läpinäkyvät väitteiden minimikriteerit. Väitteiden todentamiseen on pystyttävä luomaan kustannustehokkaita järjestelmiä.

MTK:n tavoitteet

- Mikroyritykset (alle 10 henkeä työllistävät) jäävät väittämävaihtojen ulkopuolelle, jolloin suurinta osaa suomalaisista maataloista tämä lainsäädäntö ei suoraan koske.
- Kun ympäristö- ja ilmastovaikutukset elintarvikkeiden arvoketjuissa syntyvät alkutuotannossa, on kuluttajapinnassa nähtävien viherväitteiden perusteet käytännössä raportoitava koko arvoketjun osalta direktiivin rajoituksista huolimatta. Olisi myös selvitettävä, voidaanko esitetty ympäristöväitteen vaatimustenmukaisuustodistus korvata esimerkiksi teollisuuden prosessiin menevän raaka-aineen vastaanottajan auditoinnilla. Ulkopuolinen lisätodistus toisi vain uusia kustannuksia mikroyrityksille.
- Kustannusarvio väittämän todentamisesta on tilatason tietoa seurattaessa hyvin alimittainen. Erityisesti ilmastovaikutusten todentamisessa elinkaarianalyysi-pohjaisesti kustannukset ovat helposti monin- tai jopa monikymmenkertaisia. Kunnianhimon taso vaikuttaa siis oleellisesti valittaviin mittausmenetelmiin, niistä muodostuviin kustannuksiin ja edelleen väittämän totuusarvoon.
- Datan omistajuus on myös sovittava asia, kun tietoa julkaistaan tuotteen lisä-arvotekijänä. Tämän tulee kattaa sekä alkutuotannosta saatava raakadata että siitä johdettu metadata.
- On hyvä, että esityksessä mainitaan veloitteena, että jäsenvaltioiden tulee ottaa käyttöön sopivia keinoja tukea pieniä ja keskisuuria yrityksiä direktiivin vaatimusten noudattamisessa. Keinoina on vähintäänkin ohjeistus ja tiedottaminen sekä mahdollisuuksien mukaan koulutus ja rahoitusmahdollisuuksien löytäminen. Tästä listasta puuttuu kuitenkin yksi merkittävimmistä asioista eli helposti ja kustannustehokkaasti seurattavien kriteerien ja mittarien määrittäminen.
- Yksittäisellä mittaustuloksella on merkitystä, mutta oleellisempaa on muutos haluttuun suuntaan eli hiilikädenjäljen analysointi.
- Luonnonmukaisen tuotannon sulkeminen tämän lainsäädännön ulkopuolelle herättää monia kysymyksiä. Direktiivissä perustellut ympäristöväittämien ulottuvuudet ovat yleisiä havaintoja. Luonnonmukainen tuotanto on tiukasti säädeltyä, mutta säädökset eivät sisällä arviota toimien ympäristö- ja ilmastovaikutuksista. Näin ollen luomumerkintä kertoo vain tuotannon säädöksenmukaisuudesta, ei sen ympäristövaikutuksesta. Yhtenäisin menetelmin tehtävät analyysit ilman tuotantotapariippuvuutta takaavat aidon vertailtavuuden.
- Ilmastovaikutusten arvioinnissa on tärkeä määrittää metodit, joilla elinkaarianalyysi kasvihuonekaasupäästöistä tehdään ja raportoidaan. Analyysin tulee olla kaikissa jäsenmaissa ja tuotantotavoissa yhtenäinen.

KESTÄVÄN RAHOITUKSEN LAINSÄÄDÄNTÖ LAAJENEE JA MONIMUTKAISTUU

Johtaja Juha Ruippo,

+358 40 55 33 232, juha.ruippo@mtk.fi

EU:n vihreän kehityksen ohjelman eli Green Dealin tavoittelemaa vihreää siirtymää rahoitetaan sekä EU:n monivuotisella rahoituskehyksellä että Next Generation EU -elvytysvälineellä. Tämän lisäksi komissiolla on monipuolisia työvälineitä perintönä edelliseltä komissiolta, mm. Euroopan strategisten investointien rahasto, InvestEU, Horisontti 2020, Verkkojen Eurooppa, navigointijärjestelmä Galileo, maanseuranta- ja valvontaohjelma Copernicus, Erasmus+ ja COSME-ohjelma (yritysten kilpailukykyä ja pk-yrityksiä koskeva EU:n ohjelma) Euroopan investointipankin (EIB) lisäksi.

Perinteiset koheesio-ohjelmien toteuttajat Euroopan sosiaalirahasto (ESR) ja Euroopan rakennerahasto (EAKR) ovat saaneet komission ohjeistuksessa vihreän siirtymän painotuksen ja mm. hyvin epätarkan Do-No-Harm -periaatteen ohjaamaan jäsenmaiden ohjelmia. Elpymistykäluun liittyen on lisäksi määräaikainen Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto tukemassa muutosta.

Julkiset toimenpiteet eivät kuitenkaan riitä tarvittavan muutoksen tekemiseen, vaan tarvitaan rahoitusmarkkinoilta yksityisiä varjoja tukemaan muutosta. Kohti kestävä Eurooppa vuoteen 2030 mennessä -asiakirjassa komissio toteaa, että kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan arviolta noin 5000–6000 miljardia euroa maailmanlaajuisesti. Jotta EU voi saavuttaa Pariisissa sovitut tavoitteet vuoteen 2030 mennessä, tarvitaan noin 180 miljardia euroa lisärahoitusta. Julkisia varjoja on kohdennettava paremmin ja älykkäämmin kestävä kehityksen tavoitteisiin. Kaikkiin tarpeisiin ei kuitenkaan voida vastata, jollei myös yksityinen sektori siirry kestävään kehitykseen.

Kestävän rahoituksen taksonomia

Kestävän rahoituksen asetuksen (EU) 2020/852 tavoitteena on luoda rahoitusmarkkinoille toimintaympäristö, jolla yksityistä rahoitusta voidaan finanssimarkkinoiden työkaluilla kohdentaa ympäristön kannalta merkittäviin investointeihin. Jotta rahoitusmarkkinoiden tuotetta voidaan markkinoida kestävyyskriteerit täyttävänä, rahoituskohteella pitää olla vähintään yhteen teemaan kriteerien mukaisesti merkittävä vaikutus (Substantial Contribution/SC) sekä muiden viiden kriteeristön osalta vähintään ei merkittävää haittaa -taso (Do No Significant Harm/DNSH).

EU on valmistellut kestävän rahoituksen luokitusjärjestelmää eli taksonomiaa ensin teknisessä asiantuntijatyöryhmässä (TEG) ja nyt kestävän rahoituksen foorumissa (Platform on Sustainable Finance). Komissio on valmistellut hyväksytyin asetuksen perusteella toimeenpanoasetuksia. Kesäkuun alussa 2021 komissio julkaisi TEG:n työn perusteella tehdyt ensimmäiset ilmastokriteerit. Neuvostossa kriteerit saivat hyväksynnän, vaikka 13 jäsenmaata jäi niitä vastustamaan. Maatalouden ilmastokriteerit ovat odotelleet maatalousuudistuksen viimeistelyä.

Riidanaiheeksi jäivät myös ydinvoiman ja maakaasun kestävyyttä koskevat arviot, joiden perusteella 31.12.2021 komissio esitti perusteet ydinvoiman ja maakaasun ilmastokestävyydelle. Vaikka parlamentin ympäristövaliokunta hylkäsikin komission ehdotuksen, ison salin äänestyksessä parlamentti hyväksyi 2.2.2022 ydinvoiman ja maakaasu siirtymävaiheen ratkaisuiksi.

Kestävän rahoituksen foorumin toimikausi loppui marraskuussa 2022. Ympäristöjärjestöt olivat poistuneet foorumilta jo aiemmin. Luonnon monimuotoisuutta, kiertotaloutta, vesiresursseja ja saastumista koskevat kriteerit hyväksyttiin foorumissa juuri ennen mandatin loppumista marraskuussa 2022, ja CEPF ja BusinessEurope kirjasivat metsäasioihin eriyvän mielipiteen. Syynä tähän oli se, ettei maa- ja metsätalouden kriteerien valmistelussa huomioitu komission kutsumien lisäasiantuntijoiden mielipiteitä ja kriteerien käytettävyys oli heikkoa. Foorumiin pyydettyjen tutkijoiden kommentit olivat monessa kohtaa yhtä kriittisiä kuin MTK:n esittämä kritiikki on ollut. Myös foorumin esittämässä maatalouskriteereissä on suuria ongelmia, jotka liittyvät kriteerien käytettävyyteen ja yksipuoliseen tiedeperustaan.

MTK on ollut huolissaan siitä, että taksoniakriteerien logiikassa on ongelmia. Asiantuntijafoorumin ehdottamien kriteerien mukaan merkittävän positiivisen vaikutuksen saavuttaisi lähtökohtaisesti vain pieni osa nykyisistä, hyvistä käytännöistä maa- ja metsätalouden sektoreilla.

Lisäksi foorumin globaalit kriteerit ovat hankalasti sovitettavissa jopa Euroopan sisällä, saati sitten kolmansissa maissa. Suomen ennakkovaikuttamisohjeessa on selkeästi tuotu esiin tarve paikallisiin oloihin soveltuvista kriteereistä.

Kriteerien valmistelussa on lähdetty siitä, että vaatimukset kohdistuvat isoihin pörssiyrityksiin (PIE-yritykset) ei-taloudellisen raportoinnin velvoitteiden kautta. Valmistelussa korostetaan koko arvoketjun vaikutusta, mutta raportoinnin aiheuttamia kustannuksia ja ongelmia tavarantoimittajille ja alihankkijoille ei ole arvioitu.

Euroopan komissio julkaisi lopulta toisen delegoidun säädöksen kesäkuussa 2023 julkisen kuulemisen jälkeen. Maa- ja metsätalouden kriteerit monimuotoisuuden parantamiseksi jäivät lopullisesta versiosta pois, sillä niiden jatkovalmistelu vaatii vielä työtä. Suurin ongelma suomalaisen maaseudun kannalta kytkeytyy esitettyihin kestävän rakentamisen kriteereihin. Näillä edellytyksillä kestävä rakentaminen Suomessa törmää esitettyihin DNSH-vaatimuksiin, joiden mukaan metsään, tuottavalle pellolle tai luonnonarvoiltaan merkittäviin kohteisiin ei voida rakentaa kestävyyskriteerit täyttäviä rakennuksia.

Yritysten kestävyysraportointi CSRD

Esimerkiksi elintarvike- ja metsäsektorilla iso osa ilmastovaikutuksista syntyy maataloilla ja metsissä, joiden raportointi on välttämätöntä jatkossa. Direktiivi 2014/95/EU eli niin kutsuttu Non-Financial Reporting direktiivi (NFRD) ollaan nyt korvaamassa Corporate Sustainability Reporting direktiivillä (CSRD). Uusi direktiivi laajentaa raportointivelvoitteiden piirissä olevien yritysten määrän moninkertaiseksi ja edellyttää koko arvoketjun vaikutusten raportointia.

CSRD:hen ollaan kytkemässä tuotantoketjun metsäkatovapauteen ja yritysten kestävään hallinnointiin liittyvää raportointia. Rinnakkaisena valmisteluna European Financial Reporting Advisory Group – EFRAG selvittää finanssialan yleisesti käyttämän ESG:n eli ympäristö-, yhteiskuntavastuu- ja hyvä hallintotapakriteerien ja taksonomian kytkentää.

MTK:n tavoitteet

- MTK tukee komission perustavoitetta, jotta toimintamallien ja määrittelyjen taakse saadaan yhtenäisemmät pelisäännöt. Maa- ja metsätaloudessa on jo lähtökohtana kestävät toimintamallit ja nämä pitää ottaa huomioon.
- MTK:n tavoitteena on, että jäsenmaat ja luonnonvarojen kanssa toimivat sidosryhmät ovat mukaan kestävyyskriteereiden määrittämisessä ja indikaattoreiden soveltamisessa paikallisiin kriteereihin.
- Linkit muihin EU- ja kansainvälisiin kirjauksiin tulee olla kunnossa. Forest Europe -prosessissa on sovittu määritelmä kestäväälle metsänhoidolle, lisäksi kansalliset ja EU-lainsäädännöt (kuten juuri vuoteen 2030 asti päätetyt RED II:n riskiperusteinen malli ja LULUCF-asetus) linjaavat kestävyyttä. Myös mm. EU:n biotalousstrategiaan sekä EU:n metsästrategiaan sisältyy kestävyystarkastelua monitoroinnin kautta, mikä tulee huomioida.
- Metsien monimuotoisuuskriteereissä MTK esittää kunnianhimoista ja paikallisiin olo suhteisiin hyödynnettävää kriteeristöä, kuten komission toisen delegoidun säädöksen kriteereihin mm. ennallistamiseen ja suojeluun on esitetty.
- Maatalouskriteereissä erityisen vaikea kysymys on turpeen käyttökielto, jota esitetään Kestävän rahoituksen foorumin ehdotuksessa. Maa- ja puutarhataloudessa käyttökohteita ovat mm. kuivikekäyttö, kasvualustat ja erilaiset maanparannusaineet. Erityisesti siipikarjatuotannossa kuivikekäyttöön on vaikea löytää korvikkeita. Samoin puutarhoilla sekä metsätaimien kasvatuksessa turpeen käyttökielto toisi merkittäviä negatiivisia vaikutuksia. Maataloustukijärjestelmissä täydentävät ehdot pitävät huolen tuotannon kestävydestä.
- Foorumin ehdotus luonnon monimuotoisuuskriteereiksi perustuu toiminnan ympäristö-

kestävyyteen. Kestävässä kehityksessä on kolme ulottuvuutta: taloudellinen, ympäristöllinen ja sosiaalinen kestävyys. Komission esityksessä viitataan sosiaaliseen kestävyysmittariin mm. lapsityövoiman käytön ja ILO:n sopimusten noudattamisen näkökulmasta. Nämä asiat sisältyvät myös komission esitykseen yritysten kestävyysraportoinnista (CSRD).

- Yritysten investointien ja liikevaihdon kestävyysarviointi toimintakertomuksessa ja tilintarkastuksessa edellyttää, että on olemassa EU-lainsäädäntö, josta johdetaan toiminnan kestävyyskriteerit. Esietyt kriteerit sopivat huonosti maa- ja metsätalouden kestävyysarviointiin, kun vain harva yritys pystyy täyttämään korkean tavoitetaso kriteerit ja kriteerien analyysivaatimukset ovat kohtuuttomia maa- ja metsätalouden mikroyrityksille.
- Erityisesti ehdotukset elintarviketeollisuuden toiminnan kestävyystavoitteista osoittavat, että asiaa pitää valmistella arvoketjukokonaisuutena. Kriteeristö ei toimi vain yksittäisen toiminnon rahoituskriteereinä, vaan kestävyystavoitteita on arvioitava arvoketjun kautta, jolloin investointien rahoituksessa on mukana myös tuotemarkkinoiden tuottama lisäarvo.
- Kestävyysmittarin toteuttamisen kustannukset ovat keskeinen järjestelmän toimivuuden mittari. Kestävän rahoituksen välineiden pitää olla käyttäjälle myös taloudellisesti kannustavia eli markkinoiden täytyy tuottaa käyttäjälle lisäarvoa ja/tai toteuttamisen lisäkustannusten tulee olla kohtuulliset suhteessa lisäarvoon.
- Ulkopuolisten tahojen määrittämien kriteerien ja EU-lainsäädännön vaatimusten vastaavuus pitää määrittää ekvivalenssilla, joka arvioi myönnettyjen sertifikaattien suhteen EU-lainsäädännön vaatimuksiin.
- Komission esitys toiseksi kriteeripaketiksi ei ole hyväksyttävä erityisesti rakentamista koskevien DNSH-kriteerien takia, jotka estävät kestävä rakentaminen metsiin tai tuottaville pelloille.

GLOBALI VASTUULLISUUS JA KAUPPOLIITIIKKA

Johtaja Juha Ruippo,
+358 40 5533 232, juha.ruippo@mtk.fi

Kauppoliitikan tehtävä on taata toimijoille tasavertainen kilpailuasetelma sisämarkkinoilla. Geopolitiikka ja pandemia ovat muuttaneet kauppoliitikan toimintaympäristöä. EU:n strategista autonomiaa korostava kauppoliitikka vastaa mm. pandemian esiin nostamaan toimitusketjujen haavoittuvaisuuteen ja estää, etteivät muut käytä hyväksi EU:n avoimuutta.

WTO-perusohjauksen lisäksi iso osa EU:n kaupasta katetaan laajalla kauppasopimusverkostolla. Viimeisimpänä neuvottelutulos saatiin aikaan Uuden-Seelannin kanssa. Sopimusten ulkopuolella ovat isoista kumppaneista vain USA, Kiina, Intia ja Venäjä.

EU on kiinnittänyt huomiota kauppasopimusten toimeenpanoon ja erityisesti pk-yritysten osaamisen parantamiseen, jotta sopimuksista saataisiin kaikki hyöty irti. Yrityksille on neuvonnan ja suoran ilmoituskanavan lisäksi tarjolla Access2Market-työkalu selvittämään mahdollisen vientikohteen tullien ja maahantulovaatimusten yksityiskohtia.

Suorat kahdenväliset neuvottelut ovat tie syventää monenkeskisiä kaupankäynnin puitteita. Esimerkiksi Kanadan kanssa tehdyssä CETA-sopimuksessa oli kirjauksia eläinten hyvinvointikeskusteluista. Nyt Uuden-Seelannin kanssa neuvotellussa sopimuksessa on sisällöllisiä kirjauksia eläinten hyvinvoinnista samoin kuin muistakin EU:n Pelloilta pöytäan -strategian keskeisistä tavoitteista.

Kahdenväliset sopimukset ovat mahdollisuus, mutta myös hidaste muutokseen. Nyt mm. keskeisen kehityksen uudet teemat on neuvoteltava uudelleen kahdenvälisiin sopimuksiin lisäehtoina EU:n sisämarkkinoille pääsyyn. Toinen vaihtoehto on edetä WTO-tasolla, missä pohjatyo edistyi kesäkuun ministerikokouksessa. Kolmas vaihtoehto on säätää erillisiä markkinoillepääsyn ehtoja, kuten hiilirajamekanismi eli hiilitullit, metsäkatovapaat tuotantoketjut tai riittävän huolellisuuden periaatteen todentamisesta (puhutaan myös due diligence tai yritys vastuusta).

Käytännössä mm. Mercosur-maiden (Argentiina, Brasilia, Paraguay ja Uruguay) kanssa ilman edellä mainittuja lisäehtoja ei voida varmistaa Pariisin ilmasopimukseen sitoutumista. Myös luonnon monimuotoisuuskeskustelu pakottaa konkretisoimaan keinoja, joilla metsäkatoa hidastetaan EU:n elintarvikemarkkinoiden vapautumisen rinnalla.

Ranska kiirehti vaatimaan tuonnilta samoja hygieni- ja ympäristövaatimuksia kuin EU:n omalta tuotannolta. Erityisesti Euroopan vihreän sopimuksen eli Green Dealin maataloustavoitteiden toteuttaminen vaatii WTO-yhteensopivan kauppoliitikan tukea. Ns. mirror measures -menettely on mahdollinen ainakin, jos kysymys on kansanterveydestä. Yhteensopivuus varmasti testataan, jos EU alkaa ohjailla lainsäädännöllä kolmansien maiden

eläinlääkintää tai kasvinsuojeluaineiden käyttöä. Espanjan yrittää saada Mercosur-sopimuksen loppuunsaattettua kaudellaan.

Typpilannoitteet tuovat elintarvikeketjun hiilitullien piiriin. Nykyisten tullien ja polkumyynnisankektioiden rinnalle typpilannoitteisiin ehdotetaan uusia hiilitulleja (CBAM). Venäjän toimet ovat muuttaneet markkina-asetelmaa oleellisesti, mutta ne eivät ole vaikuttaneet ehdotuksen käsittelyyn. Järjestelmän toteuttaminen on sisämarkkinoiden kannalta hankala, jos tuontituotteisiin, kuten vilja tai broileri, ei kohdistu samoja hiilitulleja kuin EU:n omien tuotteiden tuotantopanoksiin.

Glasgow'n ilmastokokouksessa (COP26) EU sitoutui metsäkadon torjumiseen monien muiden maiden kanssa. Metsäkatovapaat tuotantoketjut pitäisi pystyä erottamaan markkinoilla. Asetusesityksen mukaan soijaa, naudanlihaa, palmuöljyä, kaakaota ja puuta voi tuoda EU-markkinoille vain metsäkatovapaista tuotantoketjuista. Nyt valmistellaan toimeenpanoa niin Brysselissä kuin kansallisesti.

Yritysvastuulainsäädännöllä on kaksi tavoitetta: ensinnäkin lainsäädännöllä taataan se, että yritykset eivät riko ihmisoikeuksia ja sitoutuvat työntekijöiden oikeuksiin, eivätkä käytä hyväksi lapsi-, orja-, pakkotyövoimaa tai ihmiskaupan uhreja. Toinen tavoite on, että yritykset huomioivat ympäristön paremmin päätöksissään. Yritysvastuu myös sitouttaa yritykset Pariisin ilmastopäätöksiin 1,5 asteen tavoitteeseen hankinnoissa.

Yritysten kestävyysraportointidirektiivi (CSRD) kytkee yritysten vuosikertomukset edellä oleviin vastuullisuusvelvoitteisiin. Vaikka yleensä puhutaan suuryritysten velvoitteista, ehdotukset kytkevät raportointiin koko arvoketjun.

Koska kaikkea ei voida lainsäädännöllä ohjata, komission terveyspääosasto (DG SANTE) on esitellyt alan toimijoille vapaaehtoisuuteen perustuvat EU:n Pellolta pöytään -strategian mukaiset vastuullisen elintarvikealan liiketoiminnan ja markkinoinnin käytännönsääntöt (code of conduct). Sääntöjen tavoitteena on sitoa sisämarkkinoilla toimijat EU:n vastuullisuustavoitteisiin, myös tuontituotteiden osalta.

Kesällä 2022 komissio tuotti keskustelun tueksi [kertomuksen Application of EU health and environmental standards to imported agricultural and agrifood products](#) – EU:n terveys- ja ympäristönormien soveltaminen tuotaviin maataloustuotteisiin ja maatalouselintarvikkeisiin.

MTK:n tavoitteet

WTO – MC13:

Riitojen ratkaisun tulevaisuus on samalla WTO:n tulevaisuuden kysymys.

Maataloustukien osalta EU on tehnyt oman osuutensa jo monen neuvottelukierroksen edestä, mutta paineita on sisäisessä tuessa. Vientikiilpailusopimuksen toimeenpanoon on kiinnitettävä huomiota, kun valtionyritykset toimivat aktiivisesti monen maan vienti kaupassa.

Kestävä kehityksen ylätasoinen puite kauppapolitiikalle on tärkeä tavoite mm. Farm to Forkin toteuttamisessa.

Kahdenväliset sopimukset:

Mercosur-sopimuksen ratifiointi jäsenmaissa edellyttää metsäkatoasetuksen hyväksymistä ja yritysvastuu/due diligence -lainsäädäntöä.

Kahdenvälisiä markkinoillepääsyn kriteerejä on pystyttävä kiristämään samaan tahtiin suhteessa Farm to Fork -tavoitteiden kanssa.

Laaja vastuullisuus ja kestävä kehitys ovat kauppapolitiikassa syvemmälle menevien kahdenvälisten neuvottelujen ydinkysymyksiä (eläinten hyvinvointi, eläinlääkintä, torjunta-aineiden käyttö ym.).

Täydentävät kestävyyslainsäädännöt:

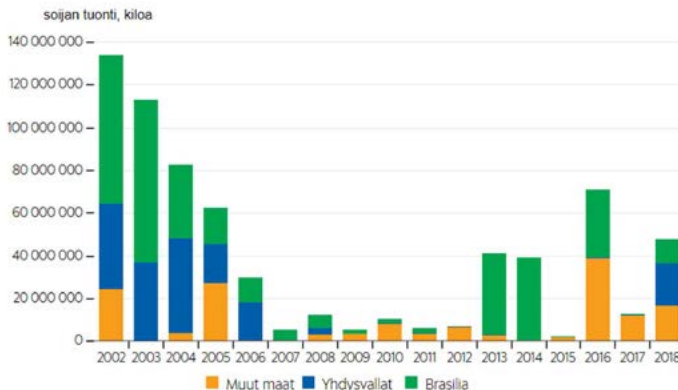
Hiilirajamekanismi (CBAM) eli hiilitullit kohdistuvat rajattuun joukkoon raaka-aineita. Eriytyinen haaste on typpilannoitteet, joiden lisäkustannus kohdistuu EU:n omaan tuotantoon. Samalla lopputuotteet, elintarvikkeet, kilpailevat samoilla markkinoilla erilaisella kustannusrakenteella. Komission valmistelee nyt toimeenpanoa.

Metsäkatoasetuksessa ollaan toimeenpanovaiheessa. Uhka lainsäädännön aiheuttamasta lisäbyrokratiasta EU:n omille toimijoille toteutumassa. Samalla varsinaisen haasteen alueella olevat tuotteet jäävät tietopuutteiden takia velvoitteiden ulkopuolelle.

Suomessa ongelmia on tulossa kotieläintuotantoa laajentaneille naudanliha- ja maitotiloille, jotka ovat raivanneet lisää peltoa täyttääkseen maatalouspolitiikan lannanlevitysalavaatimukset ja turvatakseen oman rehuhuollon eläimille.

Kotieläintuotannossa tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että jokaisen teurastettavan naudan (yli 250 000 eläintä) syntymä- ja kasvatustilan kaikista peltolohkoista sekä eläintentorakennuksista on kerättävä tiedot, jotta voidaan varmistaa tuotannon metsäkatovapaus. Lisäksi jäljitysvelvoite koskee mm. Suomeen tuotavaa soijaa, josta 95 % käytetään sika- ja siipikarjan rehuksi. Tuontimäärä on puolittunut 2000-luvulla ja vuosittainen tuontimäärä vaihtelee paljon. Tuonnista on selvitettävä jokaisen tuotantolohkon historia, jotta soija voidaan todeta metsäkatoa aiheuttamattomaksi. Ohessa Helsingin Sanomien kokoama tullitilasto 2002 – 2018.

Soijan tuonti Suomeen alkuperämaittain vuosina 2002-2018

Metsätaloudessa on lähes mahdotonta rakentaa mallia, missä tiedetään kuviotasolla lopputuotteessa käytetyn puun alkuperä. Suomessa tehdään vuosittain yli 100.000 puukauppaa, joista jokaisesta puuta lähtee moneen eri paikkaan. Ennen loppukäyttöä eri metsänomistajien puut sekoittuvat moneen kertaan. Metsätalous ei Suomessa aiheuta metsäkatoa tämä on jo valmiiksi varmistettu.

Metsätaloudessa myös vaatimus, että metsänomistaja olisi metsäkatoasetuksen mukainen raportointivelvollinen operaattori, on todella vaikea toteuttaa. Pystykaupassa ostaja toteuttaa hakkuun, usein vasta pitkän ajan kuluttua. Metsänomistajalla ei ole tästä toteutuksesta tietoa.

Yritysvastuu eli due diligence -lainsäädäntö laajentaa perinteisen kestävän kehityksen peruspilareita ihmisoikeuksien ja työntekijöiden oikeuksien lisäksi ympäristökysymyksiin, ja painottaa Pariisin ilmastopimuksen 1,5 asteen tavoitetta. Parlamentin kantaa odotetaan ennen kesätaukoa 2023.

Vapaaehtoiset hankintaketjun sitoumukset:

Terveyspääosaston eli DG SANTE:n esittelemät Code of Conduct on Responsible Food Business and Marketing Practices -sitoumukset ruokaketjun toimijoille ovat oleellinen osa Farm to Fork -strategian toimeenpanoa, kun lainsäädännöllinen mirror measures -menetely on haastava toteuttaa.

EU:n omille tuottajille asetettuja vaatimuksia voidaan vaatia kolmasmaatuonnilta vain markkinatoimijoiden hankintaehtoien avulla.

ILMASTOTAVOITTEET JA ENERGIAKYSYMYKSET

2040 ilmastotavoitteet maa- ja metsätaloudelle

Energia-asiantuntija Anssi Kainulainen,
+358505961541, anssi.kainulainen@mtk.fi

Tuleva komissio jatkaa EU:n ilmastopolitiikan pitkän aikavälin tavoitteiden toteuttamista. Osana Von Der Leyenin komission keskeisintä lainsäädäntökokonaisuutta Fit for 55 -pakettia hyväksyttiin EU:n ilmastolaki, joka määrittää EU:n tavoittelevan hiilineutraaliteettia viimeistään vuoteen 2050 mennessä. MTK ennakoii tulevan komission antavan työohjelmassaan lainsäädäntöehdotukset pitkän aikavälin ilmastotavoitteiden välitavoitteiksi ainakin vuoden 2040 tavoitteiden osalta. Istuva komissio on aloittanut työn valmistelun kommunikaatioprosessilla. Maalis-kesäkuussa 2023 komissio järjesti konsultaation vuoden 2040 EU:n ilmastotavoitteista ja niitä koskevasta arkkitehtuurista. Kommunikaatio on määrä hyväksyä vuoden 2024 ensimmäisellä kvartaalilla. Konsultaatioiden ja kommunikaation perusteella komissio tulee tarkastelemaan niin nykyisen taakanjakoasetuksen soveltamisalaa ja maatalouden asemaa siinä kuin maankäyttösektoria ja metsiä koskevaa LULUCF-asetusta.

MTK:n tavoitteet

- MTK on sitoutunut Pariisin ilmastopimuksen tavoitteisiin. EU:n ilmastopolitiikka on saatettavissa Pariisin ilmastopimuksen mukaiselle uralle vain siten, että jokainen jäsenmaa hoitaa vastuunsa. Tämä tarkoittaa sitä, ettei yksikään jäsenvaltio laita päästöjään muiden jäsenmaiden kuitattaviksi.
- EU:n ilmastopolitiikan keskeisin tavoite ja painopiste tulee olla fossiilisten päästöjen vähentäminen. Hiilen poistoilla, mukaan lukien luonnon hiilinielut, voi olla vain jäännöspäästöjä tasapainottava rooli, joka sinänsä toki on tärkeä. Aktiivinen metsien hoito tulee nähdä ratkaisuna nielujen tasapainottavan roolin ylläpitämiseen myös pitkällä aikavälillä.
- MTK ei kannata EU:n päästökaupan laajentamista maatalouteen. Maatalouden päästöt ovat hajapäästöjä, joiden mittaaminen ja verifiointi toimijakohtaisesti on joko mahdollista tai kustannuksiltaan hyvin kallista. MTK:n näkemyksen mukaan päästöoikeuksien merkittävälläkään hinnan nousulla ei pystyttäisi vaikuttamaan elinkeinonharjoittajien

käyttäytymiseen hintaohjauksen käytännön järjestelyvaikeuksien ja vähempipäästöisten käyttäytymisvaihtoehtojen rajallisuuden takia. Useimmissa tapauksissa päästökauppa maataloudessa muodostaisi veroluonteisen maksun ilman vaikutusta päästöihin. MTK myös huomauttaa, että julkinen tietopohja ei ole riittävän laadukasta toiminnanharjoittajakohtaisen päästökaupan toteuttamiseen maa- tai metsätaloudessa.

- MTK:n näkemyksen mukaan maatalouden ilmastopoliittista ohjausta päästöjen vähentämiseksi on luontevampaa toteuttaa osana yhteistä maatalouspolitiikkaa CAP:ia, jolloin ilmastotavoitteet pystytään yhteensovittamaan myös muiden maatalouspolitiikalle asetettävien tavoitteiden kanssa.
- MTK:n näkemyksen mukaan valtiolle, joka saavuttaa hiilineutraalisuuden ennen vuotta 2050, eli päästöt ja poistumat ovat tasapainossa siihen mennessä, on toteuttanut Pariisin sopimuksen mukaisen velvoitteen. MTK näkee, että hiilineutraalisuuden saavuttaneelle valtiolle ei tule asettaa tämän yli meneviä ilmastopoliittisia velvoitteita, vaan lisätoimia voidaan tehdä markkinaehtoisesti. Negatiivisia hiilenpoistumia tulee tavoitella lähtökohtaisesti markkinamekanismeja hyödyntäen.
- MTK näkee EU:n hiilenpoistojen sertifiointin keskeisenä markkinaehtoisena työkaluna sekä taakanjakosektorin, että LULUCF-sektorin päästöjen vähentämiseen ja nielujen lisäämiseen. MTK:n näkemyksen mukaan hiilenpoistojen sertifiointin aikaansaamista tulisi kiirehtiä ja järjestelmä ottaa käyttöön mahdollisimman pian.
- MTK korostaa, että ollakseen reilu maanomistajille, jäsenmaille ja luonnolle, ilmastotavoitteiden toimeenpanon tulee perustua 1) luonnontieteellisiin kriteereihin ja 2) kansalliseen laskentaan päästöistä ja poistumista (hiilensidonta). Taakanjako ei saisi perustua BKT/asukas jakotapaan vaan päästövähennysten kustannustehokkuuteen. Kustannustehokkuustavoitetta voidaan toimeenpanna ottamalla käyttöön markkinaehtoisia keinoja, kuten hiilenpoistojen sertifiointi.

Hiilen poistojen sertifiointi

Energia-asiantuntija Anssi Kainulainen,
+358505961541, anssi.kainulainen@mtk.fi

Maaperä- ja ilmastoasiantuntija Heikki Aro,
+358505939393, heikki.aro@mtk.fi

Euroopan komissio julkisti ehdotuksensa vapaaehtoiseksi hiilenpoistojen sertifiointikehykseksi (Certification Framework on Carbon Removals Carbon certification) 30.11.2022. Hiilen poistojen ympärille on nopeasti syntymässä monipuolista liiketoimintaa. Siksi läpinäkyviä ja yhtenäisiä pelisääntöjä tarvitaan. Komission aloite on mielenkiintoinen ja se voi tuoda hiilensidonnasta lisätuloja metsänomistajille sekä maatalousyrittäjille.

Maankäyttösektorin hiilenpoistomenetelmiksi komissio on maininnut [asetusehdotuksessa](#) esimerkiksi metsityksen, peltometsäviljelyn, kerääjäkasvien käytön ja turvemaiden vettämisen. Näitä menetelmiä kutsutaan hiiliviljelyksi, sillä niiden avulla voidaan vähentää maatalouden päästöjä ja vahvistaa hiilinieluja ja -varastoja. Hiiliviljelyn avulla maanomistajat voivat saada tuloja vastineena maa- ja metsätaloudessa tuotetusta hiilensidonnasta.

Jatkovalmistelun yksityiskohtat näyttävät sen, saadaanko järjestelmästä toimiva. Käytännön toimivuuden ratkaisee muun muassa se, lasketaanko metsänomistajan tekemät hiilensidontatoimet metsänomistajan hyväksi vai pelkästään kansalliseen kiintiöön? Ellei hiilenpoistoille muodostu selvää maanomistajaa hyödyttävää taloudellista arvoa, ei poistumien tuotantoa saada aikaan. Komission ja valtioiden tuleva rooli järjestelmän pyörittäjinä herättää kysymyksiä. MTK:n mielestä ratkaisevaa on, antaako komissio markkinoiden toimia, miten syvälle komissiolla ja valtioille annetaan valtuuksia puuttua itse sertifikaattien tietosisältöihin ja niillä toteutettavaan kaupankäyntiin sekä millaisia tarkempia säädöksiä komissio tulee asiassa antamaan.

Neuvosto aloitti asetusehdotuksen käsittelyn keväällä 2023. Parlamentin valiokunnat ovat aloittaneet lausuntojensa tekemisen, ja asiasta vastaa Euroopan parlamentin ympäristövaliokunta. Asetuksen ennakoidaan tulevan parlamentin täysistuntoon lokakuussa 2023. Komissiota avustaa asetuksen teknisien yksityiskohtien selvittämisessä 70 asiantuntijan elin, joka aloitti työnsä maaliskuussa 2023. Tekninen asiantuntijaryhmä on käsitellyt hiiliviljelyä koskevia kysymyksiä kesäkuussa 2023 ja käsittelee teknisiä hiilenpoistoja alkusyksystä 2023.

MTK:n tavoitteet (ks. [tiedote 1.12.2022](#)):

- Markkinaehtoisesti toimivalle hiilenpoiston sertifioinnille lainsäädäntökehys, johon useimmilla maanviljelijöillä ja metsänomistajilla on käytännössä mahdollisuus osallistua tarjoamalla sertifioituja hiilenpoiston yksiköitä markkinoille ostettavaksi.
- Sertifioiduilla hiilen poistumilla on selkeä ja yksiselitteinen rakenteellinen asema osana EU:n ilmastopolitiikkaa.
- Vaihdeettavien yksiköiden kansainvälinen kauppa on mahdollista.
- Sertifikaattien laadullisiksi vaatimuksiksi ei aseteta sellaisia vaatimuksia, jotka ovat epärelevantteja sertifikaattien ilmastointegriteetin näkökulmasta ja käytännössä haittaavat sertifikaattien likviditeettiä.
- Komission delegoiduilla ja täytäntöönpanosäädöksillä ei pilata markkinan ennustettavuutta ja siten likviditeettiä.

Teollisuuspäästödirektiivin päivitys

Ympäristöasiantuntija Airi Kulmala,

+358 400 755 454, airi.kulmala@mtk.fi

EU:n komissio antoi 5.4.2022 lainsäädäntöehdotuksen teollisuuspäästödirektiivin (IED) päivittämiseksi. Ehdotuksen tavoitteena on vähentää suurista teollisuuslaitoksista ja eläinsuojista aiheutuvia päästöjä ilmaan, veteen ja maaperään sekä päästöistä johtuvia ympäristö- ja terveyshaittoja. Direktiiviehdotus on osa komission vuoden 2019 lopussa julkaisemaa Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa sekä yksi keskeisistä lainsäädäntöehdotuksista, joilla pyritään kohti saasteettomuutta. MTK pitää tavoitteita hyödyllisinä, mutta esitetystä mallista on ongelmia.

IED:n soveltamisalaa halutaan laajentaa. Suurin muutos koskee eläinsuojia. Komission ehdotuksen mukaan IED koskisi myös suuria nautatiloja ja nykyistä pienempiä sika- ja siipikarjatiloihin. Soveltamiskynnyksen alaraja olisi 150 eläinyksikköä (ey). Byrokratian vähentämiseksi ehdotetaan eläinsuojille kevennettyä lupamenettelyä, johon liittyisivät myös säädökset yleisen osallistumis- ja muutoksenhakumahdollisuuksista. Lisäksi komissio ehdottaa mm. yhdistämissääntöä ja komissiolle valtuutta antaa delegoitu säädös kaikkia eläinsuojia koskevista toimitussäännöistä, jotka koskevat päästörajoja, tarkkailuvaatimuksia, lannanlevityskäytäntöjä, päästöjen rajoittamistoimenpiteitä, ympäristötehokkuuden raja-arvoja sekä muita parhaan käyttökelpoisen tekniikan soveltamiseen liittyviä vaatimuksia. MTK ei kannata näin suurta direktiivin soveltamisalan laajentamista eläinsuojien osalta vaan nykyisissä IED-rajoissa olisi ollut pikemminkin nostotarvetta.

Keväällä neuvosto päätyi ratkaisuun, että sikojen ja nautojen sekä ns. sekatilojen osalta raja olisi 350 ey ja siipikarjan osalta 280 ey. Naudoilla ja sioilla olisi lisäksi laajaperäisyyspoikkeus, jonka mukaan soveltamisalan ulkopuolelle jäisivät tilat, joilla on sikoja ja nautoja <2 ey/ha laidun- tai rehualaa. Parlamentin AGRI-valiokunta lausui, että maatalousalan on vähennettävä päästöjään, mutta IED:n tarkistaminen ei edistä parhaalla mahdollisella tavalla kestävyystavoitetta, eikä se edistä EU:n maatalouden monipuolistamista vaan johtaa suurempaan keskittämiseen. Valiokunta esitti, nautatilat jätettäisiin IED:n soveltamisalan ulkopuolelle ja sika- ja siipikarjan osalta säilytettäisiin nykytilanne. Ympäristövaliokunta puolestaan esitti, että sikojen ja siipikarjan osalta soveltamisraja olisi 200 ey, naudoille 300 ey sekä sekatiloille 250 ey, ellei kyse ole laajaperäisestä tuotannosta. Sekatilan määritelmään riittäisi 25 eläinyksikköä ”sivueläinlajia”. Laajaperäisen tuotannon rajana olisi ≤ 2 ey/ha, mutta se koskisi pääsääntöisesti vain laidunalaa. Luomutuotannossa otettaisiin huomioon myös muu rehuntuotantoala. Lisäksi ulkopuolella olisi vähintään 180 päivää (tai niin pitkään kuin sää sallii) ”etälaitumilla” laiduntavat eläimet erityisesti alppialueilla. Myös tuontituotteilta tulisi vaatia samoja tuotannon ympäristöstandardeja.

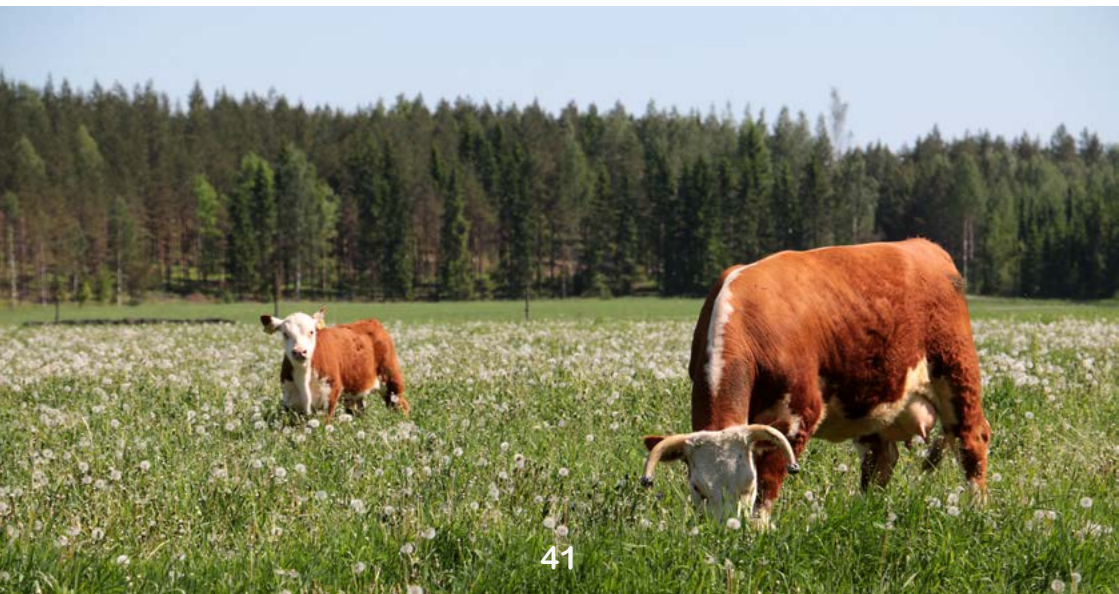
Parlamentti äänesti IED:stä heinäkuun alkupuolella. Kotieläintilojen osalta nykyiset säännöt halutaan säilyttää, eikä laajentaa direktiiviä nautatiloihin. Direktiivin piirissä olisivat tilat, joilla on yli 2 000 tuotantosikapaikkaa, yli 750 paikkaa emakoille tai yli 40 000

paikkaa siipikarjalle taikka tilat, joilla on yhteenlaskusäännön perusteella vähintään 750 ey:ä. Lisäksi laadittaisiin kriteerit siitä, milloin lähellä olevia eläinsuojia tulisi pitää yhtenä yksikkönä. Lisäksi korostettiin, että on tärkeää varmistaa, että EU:n ulkopuoliset tuottajat täyttävät EU:n sääntöjä vastaavat vaatimukset.

Komission, neuvoston ja parlamentin kesken on huomattavia näkemuseroja. Näistä pyritään yhteisymmärrykseen syksyn aikana kolmikantaneuvotteluissa, jotka alkoivat jo heinäkuussa.

MTK:n tavoitteet

- IED:n soveltamisalan alarajaa tulee nostaa moninkertaiseksi komission ehdottamasta 150 eläinyksiköstä sekä luopua yhdistämissäännöstä. Jatkoneuvotteluihin parlamentin kanta antaa hyvän pohjan.
- Toimintasäännöistä tulee päättää komission täytäntöönpanopäätöksellä delegoidun säädöksen sijaan.
- Säädösten otettava huomioon eri tuotantotavat ja eläinten hyvinvointivaatimukset.
- On varmistettava, että syntyvä hallinnollinen lisätaakka on oikeassa suhteessa saatuun lisäarvoon.
- Kevennetyn lupamenettelyn on oltava nykyistä Suomen lupamenettelyä kevyempää, ja se tulee ottaa käyttöön myös Suomessa.
- On varmistettava riittävän pitkät siirtymäajat.
- On muutettava termit teollisuuslaitos ja tehokasvatus, sillä ne antavat täysin väärän kuvan suomalaisesta kotieläintuotannosta.

Ravinteet – toimintasuunnitelma ravinnehuollon parantamiseksi

Ympäristöasiantuntija Airi Kulmala,
+358 400 755 454, airi.kulmala@mtk.fi

Tiedonanto toimintasuunnitelmasta ravinnehuollon parantamiseksi (Communication of the Integrated Nutrient Management Plan) oli tarkoitus julkaista alkuvuodesta 2023, mutta toistaiseksi sitä ei ole annettu. Toimintasuunnitelma liittyy eri Euroopan vihreän kehityksen ohjelman osiin. Kiertotalouden toimintasuunnitelmassa (COM(2020) 98 final) todetaan, että laaditaan integroitu ravinnehuoltosuunnitelma, jotta voidaan varmistaa ravinteiden kestävämpi käyttö ja edistää talteen otettujen ravinteiden markkinoita. Suunnitelma liittyy myös pellolta pöytään -strategiaan (COM(2020)381 final), jonka mukaan laadittavalla integroitua ravinnehuoltoa koskevalla suunnitelmalla puututaan ravinteiden aiheuttamaan pilaantumiseen sen lähteellä ja lisätään kotieläintuotannon kestävyyttä. Lisäksi suunnitelma on mainittu vuoteen 2030 mainitussa EU:n biodiversiteettistrategiassa.

Tavoitteena on vähentää ravinnehävikkiä vähintään 50 % vuoteen 2030 mennessä, mikä tarkoittaa lannoitteiden käytön vähentämistä vähintään 20 %:lla. Samalla on kuitenkin huolehdittava siitä, että maaperän hedelmällisyys ei heikkene. Typpi (N) ja fosfori (P) ovat keskeisiä ravinteita kasvien kasvuille. Luonnolliset N- ja P-kierröt ovat häiriintyneet ihmisten toimien seurauksena. Tämä on johtanut erilaisiin ongelmiin, kuten juomaveden korkeaan nitraattipitoisuuteen, päästöihin ilmaan ja vesiin sekä luonnon monimuotoisuuden heikkenemiseen ja maaperän tuottavuuden muutoksiin.

EU-lainsäädännöllä on pitkään pyritty torjumaan ravinteiden aiheuttamia ongelmia vesissä ja ilmassa. Kuormitusta ei ole kuitenkaan saatu vähennettyä riittävästi, jonka takia on päädytty esittämään toimintasuunnitelmaa ravinnehuollon parantamiseksi ja vihreän kehityksen ohjelman mukaisten ilmasto- ja ympäristösitoumusten toteuttamiseksi. Integroidussa ravinnehuoltosuunnitelmassa tultaneen tarkastelemaan typen ja fosforin koko kiertoa, ja se kattanee kaikki ympäristön osa-alueet (ilma, vesi, maaperä) ja merkittävimmät kuormituslähteet (esim. maatalous, teollisuus). Tavoitteena on selvittää, miten voidaan varmistaa ravinteiden kestävämpi käyttö, vähentää ravinnekuormitusta sen lähteellä, lisätä maatalouden ym. alojen kestävyyttä sekä edistää talteen otettujen tai kierrätettyjen ravinteiden markkinoita. Lisäksi on tarkoitus tarkastella seurantaindikaattoreita ja -välineitä ja jakaa parhaita käytäntöjä tehokkuuden lisäämiseksi. Jäsenvaltioiden toimet halutaan keskittää pahimpiin ravinnekuormituspaikkoihin, jotta kuormitus vähenisi mahdollisimman tehokkaasti. Toimet voivat sisältää sääntelyaloitteita ja muita aloitteita, joilla helpotetaan monialaisia lähestymistapoja ja joissa hyödynnetään teknologian kehitystä.

MTK:n tavoitteet

- Kierrätysravinteiden puhtaus ja käyttökelpoisuus on turvattava. Ravinteiden talteenotto ja kierrätys on tärkeää, mutta haitta-aineet eivät saa samanaikaisesti kiertää. Ravinteiden tulee olla kasveille lyhyellä aikavälillä käytettävissä.
- Ravinnekuormituksen vähentäminen on tärkeää. Painopisteen tulee olla muissa toimissa kuin lannoitusmäärien vähentämisessä.
- Lannoitemäärien vähentämistarpeessa tulee ottaa huomioon jäsenmaissa nykyisin käytettävät ravinnemäärät, koska kasvien ravitsemuksen tulee tasapainoista ja riittävää ruuan tuotannon varmistamiseksi.
- MTK tukee toimenpiteiden kohdentamista alueille, joissa toimilla on saatavissa suurimmat kuormitusvähennykset kustannustehokkaasti. Toimien taustalla tulee olla tutkittua tietoa ja vaikutuksista oltava riittävän tarkka kustannus-hyötyanalyysi.
- Eri sektoreiden ja ympäristön osa-alueiden yhtäaikainen tarkastelu on tärkeää, koska se yhdenmukaistaa säädöksiä ja vähentää haitallisten ristikkäisvaikutusten riskiä.

Pakkaus- ja jätedirektiivin uudistus

Ympäristöjuristi Jenni Hunnako,

+358 50 301 5638, jenni.hunnako@mtk.fi

Osana Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa sekä EU:n uutta kiertotaloussuunnitelmaa komissio on esittänyt pakkaus- ja pakkausjätedirektiivin (94/62/EC) uudistamista. Tämän uudistuksen tarkoituksena on varmistaa, että kaikki EU-markkinoilla oleva pakkausmateriaalit ovat taloudellisesti elinkelpoisella tavalla uudelleen käytettäviä tai kierrätettäviä vuoteen 2030 mennessä. Erityisesti direktiiviuudistuksessa on tarkoitus lisätä kierrätetyn muovin käyttöä pakkausmateriaalina. Konkreettisina toimina direktiiviuudistuksessa olisi tarkoitus muun muassa asettaa jäsenvaltiolle jätteen vähennystavoitteet sekä taloudellisille toimijoille pakolliset tavoitteet käyttää uudelleen materiaaleja tietyissä pakkausmateriaaliryhmissä, vähentää uuden pakkausmateriaalin käyttöä sekä kannustaa uudelleenkäyttämistä ja -tättyä, määrittää minimivaatimuksen kierrätetylle materiaalille muovipakkauksissa ja asettaa pakollisen panttijärjestelmän muovipulloille ja alumiinitölkeille.

MTK kannattaa kiertotalouden edistämistä ja siten myös asiaan liittyvien säädösten päivittämistä, mutta nyt ehdotettu uudistus ei ole loppuun asti harkittu. Direktiiviehdotuksessa ei oteta kantaa pakkausten ominaisuuksiin, kuten minkä tyyppisiä ne ovat tai mistä materiaalista tai muovista ne on tehty. Kierrätyksen ja pakkauksen ympäristövaikutusten kannalta on merkittävää, onko esimerkiksi muovipakkaus valmistettu biopohjaisista vai öljypohjaisista materiaaleista sekä onko muovipakkaus biohajoava vai ei. Nykyisellään direktiiviehdotuksessa ei näihin seikkoihin kiinnitetä huomiota. Öljypohjaisen muovin käyttöä on pyrittävä vähentämään, ja toivottavaa olisi, että EU sääntelyllään pyr-

kisi edistämään biopohjaisten materiaalien käyttöä kierrätyksen ohella saavuttaakseen tämän tavoitteen.

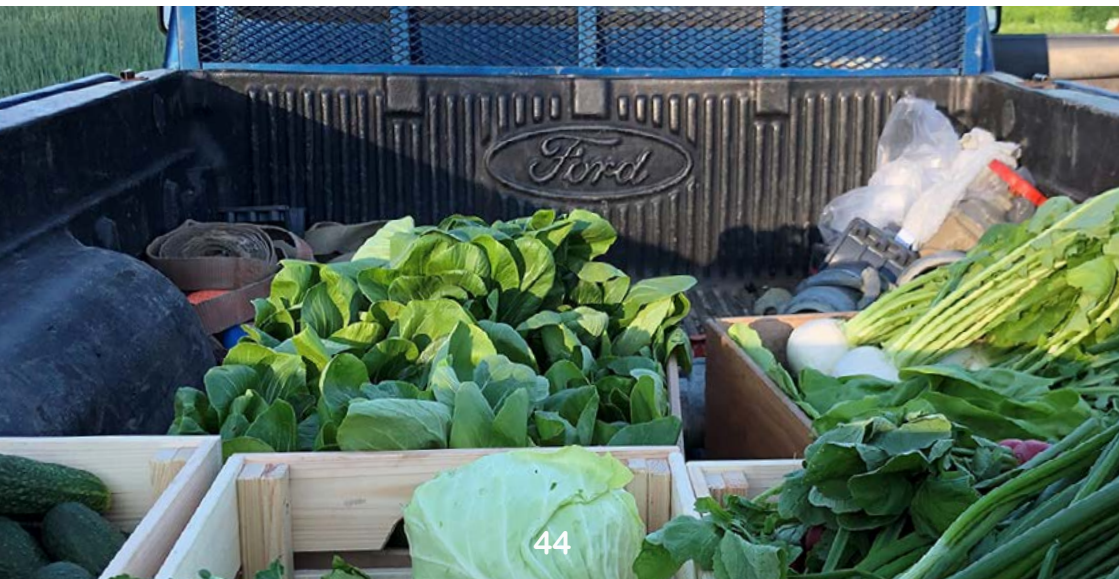
Ruokatuotteiden pakkausten tarkoitus on suojata ruokatuotteen laatua sekä turvallisuutta. Asetusehdotuksessa on esitetty kieltö kertakäyttömuovista tuoreiden vihannesten ja hedelmien alle 1,5 kg pakkauksissa. Tässä kiellossa ei oteta huomioon kyseisen tuotesektorin moninaisuutta sekä sitä, että ilman näitä kertakäyttöpakkauksia näiden tuotteiden hygieniataso, hyllyikä ja aistinvaraiset ominaisuudet (väri, maku, haju, ulkonäkö jne.) tulevat heikentymään. Ilman suojaavia muovipakkauksia tuoreista vihanneksista ja hedelmistä syntyvä ruokahävikki todennäköisesti tulee kasvamaan.

Direktiiviehdotuksessa ei myöskään oteta huomioon sitä, että elintarvikkeisiin käytettävällä pakkausmateriaalilla on erityiset turvallisuusvaatimukset, joilla on tarkoitus varmistaa elintarvikkeiden laatu ja turvallisuus. Tällä hetkellä kierrätysmuoveista vain murto-osa täyttää nämä turvallisuusvaatimukset, ja elintarvikkeisiin sopivaa kierrätysmuovia ei tuoteta tarpeeksi suhteessa direktiiviehdotuksessa asetettuihin kierrätysmuovin käyttöasetavoitteisiin.

Nykyisellään esitetty luonnos pakkaus- ja pakkausjätedirektiivin uudistuksesta on hyvillä tarkoituksilla ja tavoitteilla tehty, mutta kompastuu siihen, että siinä ei ole tarpeeksi huomioitu sen ajaman uudistuksen käytännön vaikutuksia eikä siinä huomioida biopohjaisten materiaalien mahdollisuuksia.

MTK:n tavoitteet:

- Pakkausjätedirektiivissä on huomioitava elintarvikesektorin ja ruuantuotannon erityiset tarpeet pakkausmateriaaleissa, jotta voidaan varmistaa ruuan turvallisuus ja säilyvyys.
- Kiertotaloutta tulee edistää yhdessä biopohjaisten materiaalien käytön edistämisen kanssa.

EU:N

BIODIVERSITEETTISTRATEGIA 2030

Juristi (luonnonsuojelu) Anna-Rosa Asikainen,
+358409209858, anna-rosa.asikainen@mtk.fi

Biodiversiteettistrategia painottaa suojelua ja ennallistamista

Komissio julkaisi toukokuussa 2020 EU:n uuden [biodiversiteettistrategian](#) osana Euroopan Vihreän kehityksen ohjelmaa (Green Deal). Strategia ulottuu vuoteen 2030 asti. Strategian keskiössä ovat suojeltujen alueiden lisääminen ja luonnon ennallistaminen, mutta se sisältää myös muita maa- ja metsätalouteen vaikuttavia tavoitteita. Biodiversiteettistrategia on monelta osin yhteydessä metsästrategiaan ja Pelloilta pöytään -strategiaan.

Suomalaisen maa- ja metsätalouden näkökulmasta strategian merkittävimpiä kirjauksia ovat etenkin seuraavat:

- suojellaan vähintään 30 prosenttia EU:n maa- ja vesialueista, joista kolmasosa suojellaan tiukasti
- suojellaan tiukasti kaikki EU:ssa jäljellä olevat luonnontilaiset ja vanhat metsät sekä muita merkittäviä hiilipitoisia ekosysteemejä (esim. turvemaita)
- asetetaan oikeudellisesti sitovat EU:n luonnon ennallistamistavoitteet
- laaditaan luonnonläheisempiä (closer-to-nature) metsänhoitokäytäntöjä koskevia suuntaviivoja

Komissiossa strategian toimeenpanoon on ryhdytty muun ohella antamalla ehdotus luonnon ennallistamista koskevaksi asetukseksi sekä valmistelemalla vapaaehtoisia ohjeistuksia luonnonläheisemmästä metsätaloudesta, luonnontilaisista ja vanhoista metsistä, luontoa huomioivasta metsityksestä sekä ekosysteemipalvelujen rahoitusmahdollisuuksista. Ohjeistusten käytännön merkitys on vielä epäselvä, mutta niihin liittyy mahdollisesti riski ohjeistuksissa esitettyjen linjausten valumisesta komission lainsäädäntöesityksiin. On pidettävä kiinni siitä, että ohjeistukset todella ovat ei-sitovia ja että niiden tarkoituksena on lähinnä hyvien esimerkkien ja käytäntöjen jakaminen. Näin ollen ohjeistuksista huolimatta jäsenvaltioiden on voitava esimerkiksi asettaa tarkemmat kriteerit tiukasti suojeltaville luonnontilaisille ja vanhoille metsille kansallisesti perustelluista lähtökohdista.

MTK:n tavoitteet yleisesti:

- Luonnon köyhtymisen pysäyttämiseen liittyvä päätavoite on kannatettava. Tapa, jolla EU:n biodiversiteettipolitiikassa suhtaudutaan maa- ja metsätalouteen sekä biotalouteen, on kuitenkin erittäin huolestuttava. Metsä- ja maatalous nähdään luonnon kannalta uhkana, vaikka ne voivat myös edistää luonnon monimuotoisuutta. Lisäksi niillä on ratkaiseva merkitys muidenkin kestäväen kehityksen ja Green Dealin tavoitteiden saavuttamisen kannalta. Laajasti hyvinvointia tuottavan uusiutuvien luonnonvarojen kestäväen käytön sekä ruoantuotannon merkitys ja positiiviset mahdollisuudet on tunnistettava paremmin.
- Maa- ja metsätalouteen kohdistuu monenlaisia tarpeita, ja näiden sektoreiden tarjoamien mahdollisuuksien realisoinniseksi tarvitaan parempaa eri politiikkojen välistä koherenssia.
- EU:lla ei ole yhteistä metsäpolitiikkaa, ja tästä lähtökohdasta on pidettävä kiinni. Ylipäätään strategian toimeenpanon tarkemman suunnittelun ja toteutuksen tulee tapahtua jäsenmaiden tasolla kohdentamisen ja priorisoinnin, kustannustehokkuuden sekä maanomistajien oikeuksien kunnioittamisen varmistamiseksi. Jokaisen jäsenmaan on voitava omien toimivien käytäntöjensä ja kansallisten tarpeidensa perusteella valita luonnon monimuotoisuutta edistävät toimenpiteet.
- Niiden toimenpiteiden, joilla strategian tavoitteisiin pyritään, on oltava maa- ja metsätalouden sekä maanomistajien kannalta tasapainoisia ja hyväksyttäviä. Toimeenpanossa on käytettävä kannustavuuteen perustuvia toimintamalleja pakottamisen sijaan. Maanomistajien oikeuksien turvaamisen sekä maa- ja metsätalouden toimintaedellytysten edistämisen on oltava keskeisiä tavoitteita toimenpiteitä valittaessa.
- Kestävyyden eri osa-alueiden tasapaino on turvattava siten, että strategian toimeenpano on käytännössä myös taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävä ja hyväksyttävää. Tämä edellyttää kaikkien toimeenpanoon liittyvien toimenpiteiden vaikutusten ja vaikuttavuuden huolellista etukäteistä arvioimista ja eri toteutusvaihtoehtojen vertailua.
- Tiukasti suojeltavien metsien määrittelyssä ja luonnonläheisempien metsänhoitokäytäntöjen suuntaviivoissa on jätettävä päätösvaltaa jäsenmaille. Metsien moninaisuudesta johtuen EU-tasolla ei ole mielekästä päättää tarkoista raja- tai kynnysarvoista, vaan tarkempi työ on jätettävä kansallisesti tehtäväksi. Määritelmistä riippumatta suojelua on yksityismaiden osalta toteutettava Suomessa vapaaehtoisuuteen perustuvien menetelmin METSO- ja Helmi-ohjelmien kautta.

Biodiversiteettistrategian toimeenpanoon liittyvien kansallisten sitoumusten tekeminen Suomessa meneillään

Suojeltujen alueiden lisäämiseen sekä direktiiviluontotyyppien ja -lajien tilan parantamiseen liittyvien strategiatavoitteiden saavuttamiseksi kunkin jäsenmaan on annettava sitoumus kansallisista toimistaan. Suomessa sitoumuksia on valmisteltu ympäristöminis-

teriön johdolla. Viimeisimpien tietojen mukaan Suomen tavoitteena on toimittaa sitoumukset EU:lle loppuvuonna 2023. Ennen sitoumusten toimittamista EU:lle asiasta tullaan järjestämään lausuntokierros, minkä lisäksi siitä tehdään kansallisesti tarpeelliset poliittiset päätökset.

MTK:n tavoitteet:

- Toimenpiteet, joita suojeltujen alueiden lisäämiseksi ja luontoarvojen parantamiseksi tarvitaan, on valittava kansallisista lähtökohdista luonnon vuoksi eikä komission vuoksi. Prosenttien sijaan olennaista on vaikuttava ja kustannustehokas kohdentaminen ja priorisointi, mikä edellyttää huolellista valmistelua ja harkittua päätöksentekoa.
- Suomen lähtötilanne suhteessa EU-tasoiin tavoitteisiin on tunnistettava, eikä kansallisessa työssä pidä ylitulkita komission vaatimuksia. Esimerkiksi EU-tasoisien 10 %:n tiukan suojelun tavoitteen tulkitseminen niin, että Suomen tulisi sitoutua maakunta-kohtaisesti vastaavaan suojeluprosenttiin erikseen metsien osalta, ei ole perusteltu. Täysin metsätalouden ulkopuolella olevaa lakisääteisesti suojeltua metsää oli vuoden 2022 alussa 10 % Suomen metsäpinta-alasta.
- Kun sitoumuksista aikanaan keskustellaan jäsenmaiden ja komission kesken, tarkempia tavoitteita ja niiden saavuttamiseksi tarvittavia keinoja koskevan päätösvallan on pysyttävä kullakin jäsenmaalla itsellään. Suomessa luontotyötä tehdään jo monilla eri ohjauskeinoilla, joista menestyneimpiä ovat maanomistajien vapaaehtoisuuteen perustuvat METSO- ja Helmi-ohjelmat. Suomen on korostettava, että se etenee kohti EU:n yhteisiä tavoitteita jo olemassa olevilla kansallisilla keinoilla.
- Sitoumusten valmistelun seuraavissa vaiheissa on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että erilaisten vaihtoehtojen vaikutukset arvioidaan niin ekologiset, taloudelliset kuin sosiaalisetkin näkökulmat huomioiden kattavasti ja laadukkaasti. Maanomistajien omaisuudensuojan täysimääräinen toteutuminen ja sitoumusten laaja hyväksyttävyyys on varmistettava.

Ennallistamisasetuksen ongelmakohtiin haetaan ratkaisuja kolmikantaneuvotteluissa

Juristi (luonnonsuojelu) Anna-Rosa Asikainen,
+358409209858, anna-rosa.asikainen@mtk.fi

Biodiversiteettistrategian mukaan komissio esittää ehdotuksen oikeudellisesti sitoviksi EU:n ennallistamistavoitteiksi. Komissio julkaisi [lainsäädäntöehdotuksensa ja siihen liittyvän vaikutustenarvioinnin](#) kesällä 2022. Parlamentti ja neuvosto saivat kesällä 2023 valmiiksi omat näkemyksensä asiasta, joten käsittelyä jatketaan kolmikantaneuvotteluissa. Lainsäädäntöprosessi kestää vähintään loppuvuoteen 2023 saakka.

Komission ehdotuksen mukaan jäsenmaiden tulisi ottaa ennallistamistoimien piiriin vähintään 20 prosenttia EU:n maa- ja meripinta-alasta vuoteen 2030 mennessä ja kaikki ennallistamista tarvitsevat ekosysteemit vuoteen 2050 mennessä. Lisäksi ehdotus sisältää elinympäristökohtaisia ennallistamistavoitteita ja menettelyn kansallisten ennallistamissuunnitelmien laadintaan. Toimenpiteet kohdistuisivat luonto- ja lintudirektiivien tarkoittamien luontotyyppien ja lajien lisäksi myös alueisiin, joihin ei nykyisin liity luonnonsuojeluoikeudellista EU-sääntelyä. Tavanomaisessa maa- ja metsätalouskäytössä olevilla alueilla olisi saatava aikaan useiden indikaattoreiden myönteistä kehitystä kansallisella tasolla mitattuna. Lisäksi vaadittaisiin maatalouden käytössä olevien turvemaiden ennallistamista ja vettämistä.

Komission mukaan Suomelle aiheutuvat kustannukset olisivat vuosittain yli 0,9 miljardia euroa. Jäsenmaiden joukossa Suomen osuus olisi euromääräisesti kolmanneksi suurin sekä BKT:hen ja asukaslukuun suhteutettuna suurin. Suomessa pyritään kansallisesti tarkentamaan arvioita ehdotuksen vaikutuksista, ja [Luonnonvarakeskuksen](#) mukaan mitta-luokka on miljoonissa hehtaareissa ja miljardeissa euroissa.

Neuvostossa hyväksyttiin kesäkuussa 2023 asetusehdotusta koskeva [yleisnäkemys](#). Yleisnäkemykseen sisältyy useita komission ehdotusta parantavia muutoksia. Muutokset eivät kuitenkaan kokonaisuudessaan tarkasteltuna ja tärkeimpien artiklojen osalta ole riittäviä tasapainoisen ja hyväksyttävän lopputuloksen aikaansaamisen kannalta.

Parlamentin täysistunnossa hyväksyttiin heinäkuussa 2023 [parlamentin kanta](#), johon sisältyy useita merkittäviä muutoksia komission esitykseen. Parlamentin näkemys on monelta osin yhtenevä neuvoston yleisnäkemysten kanssa, mutta siinä on myös useita maa- ja metsätalouden kannalta parempia kirjauksia. Parlamentin mukaan luontotyyppien ennallistamistoimet tulee kohdistaa Natura 2000 -alueille sekä ns. heikentämiskielto ja maataloutta koskeva artikla tulee poistaa kokonaan.

Suomessa on muodostettu asiaan kansallinen kanta, joka ilmenee kahdesta eduskunnan suuren valiokunnan lausunnosta. [Ensimmäisen lausunnon](#) mukaan suuri valiokunta ei hyväksy ennallistamisasetusta komission esittämässä muodossa. Se edellyttää ehdotukseen merkittäviä muutoksia lausunnossaan esitetyn mukaisesti, kansallisen metsäpolitiikan huomioon ottamista ja Suomelle aiheutuvien kustannusten merkittävää kohtuullistamista. [Toisen lausunnon](#) mukaan valiokunta suhtautuu ehdotukseen edelleen kriittisesti. Neuvotteluissa tulee sekä puolustaa niitä Suomen kannalta hyviä muutoksia, jotka asetu-ehdotukseen on Ruotsin puheenjohtajakaudella saatu, että edellyttää korjaamaan ehdotukseen vielä sisältyviä ongelmakohtia.

MTK:n tavoitteet:

- MTK pitää ennallistamista ja muuta luonnon tilan parantamista tarpeellisena. Komission ehdottama asetus on kuitenkin monella tavalla ongelmallinen. Jotta EU-tasoinen lain säädäntö voisi lopulta olla hyväksyttävissä, lainsäädäntötekstin on muututtava merkittävällä tavalla useiden artiklojen osalta. Muutosten myötä kannattavan maa- ja metsätalouden toimintaedellytykset sekä eri tavoitteiden yhteensovittaminen on huomioitava paremmin, toimenpiteet on voitava kohdentaa vaikuttavalla ja kustannustehokkaalla tavalla jäsenmaiden omien päätösten mukaisesti sekä metsäasioita koskeva kansallinen päätösvalta on säilytettävä. Lainsäädäntöprosessin aikana on tehtävä muutoksia lukuisiin artikloihin niin, että muutosten myötä kansallinen liikkumavara lisääntyy, taloudelliset vaikutukset Suomelle pienenevät, maanomistajien oikeudet toteutuvat ja komission valta ei lisääny.
- Artiklatasolla MTK pitää tarpeellisena erityisesti seuraavia muutoksia:

1 artikla:

rajaus selkeämmin heikentyneisiin ekosysteemeihin; kestävän kehityksen eri ulottuvuuksien huomiointi; yleisveloitteen kytkeminen vahvemmin kansallisiin ennallistamissuunnitelmiin prosenttitavoitteiden pääpainon sijaan

4 artikla:

ennallistamisen kohdistaminen erityisesti jo olemassa oleville suojelualueille (Natura 2000 -verkosto); jäsenmaille enemmän liikkumavaraa kustannustehokkaaseen ja vaikuttavaan kohdentamiseen tarkastelemalla tavoitteita isommassa mittakaavassa (ei luontotyypiryhmäkohtaisesti); tuntematonta tilaa ei pidä olettaa heikentyneeksi; ei yleistä direktiiviluontotyyppihin liittyvää heikentämiskieltoa Natura 2000 -verkoston ulkopuolelle

6 artikla:

veloitteiden väljentäminen, jotta Suomen kaltaisessa maassa, jossa vihreitä alueita on paljon, sääntely ei muodostuisi tarpeellisen yhteiskunnan kehittämisen kannalta esteeksi (esim. rakentaminen maatalouden ja uusiutuvan energian tarpeisiin)

9 artikla:

taloudellisten ja sosiaalisten näkökulmien merkityksen huomioiminen; muutokset indikaattoreissa; muutokset maatalouden käytössä olevan ojitetun turvemaan ennallistamis- ja vettämisvelvoitteissa

10 artikla:

taloudellisten ja sosiaalisten näkökulmien merkityksen huomioiminen; raja-alue selkeämmin heikentyneisiin ekosysteemeihin; luonnon tilaa parantavien toimien tavoitteen tarkentaminen; joustavuuden ja kansallisten ennallistamis suunnitelmien merkityksen lisääminen indikaattoreissa

11 artikla:

suunnitelmassa huomioitavien asioiden kokonaisuuden laajentaminen; maanomistajien osallisuuden vahvistaminen; 70 vuoden takaisesta vertailu-ajankohdasta luopuminen; politiikkakoherenssin vahvistaminen

13 ja 14 artiklat:

jäsenmaiden päätösvallan vahvistaminen kansallisten ennallistamissuunnitelmien osalta; komission roolin pienentäminen suunnitel-
maluonnosten arviointimenettelystä luopumalla

19 artikla:

delegoitujen säädösten antamismahdollisuuksien merkittävä supistaminen

Metsästrategiaa viedään käytäntöön monitoroinnin avulla

Asiantuntija, kv-metsäasiat Maria Pohjala,
+358 50 341 7614, maria.pohjala@mtk.fi

Komissio julkaisi vuonna 2021 metsästrategian, joka ulottuu vuoteen 2030 saakka. Strategian mukaan komissio aikoo julkaista esityksen metsien raportoinnista ja pitkän aikavälin suunnittelusta. Komissio antanee asetusehdotuksensa vielä vuoden 2023 aikana. Metsien monitoroinnin ja raportoinnin tavoitteena on kehittää EU:n laajuista metsäseurantaa ja tarjota tarkkoja, säännöllisiä ja oikea-aikaisia tietoja unionin metsien tilasta ja niiden hoidosta. Asetusehdotusaloitteeseen liittyy paljon epäselviä seikkoja, kuten metsänomistajan tietojen yksityisyydensuoja, kuka kerättävää tietoa käyttää ja mihin tarkoitukseen sitä kerätään sekä mikä taho maksaa tiedonkeruun. Komissiolta ei ole vielä tullut vastausta näihin kysymyksiin.

Vuoteen 2030 ulottuva metsästrategia mainitsee myös muutamia muita aloitteita, joiden julkaisuaikataulu näyttäisi venyvän. Tähän kuuluvat muun muassa indikaattorit kestävän metsätalouden määrittelylle ja luonnonläheisen metsätalouden sertifiointin kehittäminen.

Komissio ilmoitti viime vuonna muuttavansa vuonna 2023 metsäasioita käsitteleviä työryhmiä. Vuoteen 2022 saakka jäsenvaltioiden ja sidosryhmien edustajat työskentelivät komission kanssa neljässä eri työryhmässä, joista MTK oli mukana Civil Dialogue -ryhmässä. Komissio nimitti heinäkuussa 2023 uuden ryhmän nimeltä Forest and Forestry Stakeholder Platform, jossa Euroopan metsänomistajien järjestö CEPF ja maataloustuottajien järjestö COPA ovat jäseninä.

MTK:n tavoitteet

- Selkeyttää monitoroinnin tavoitteet sekä tiedonkeruun tavat, ja varmistaa, että dataa kerätään suoraluetasolla
- Katsoa, että metsänhoitotavoista päätetään jatkossakin jäsenmaissa
- Huolehtia metsänomistajan oikeuksista liittyen omaisuudensuojaan ja tietoturvaan
- Varmistaa, ettei tiedonkeruun ja raportoinnin maksajana ole metsänomistaja
- Pitää huolta, että jäsenmaiden metsädataa tulkitaan oikein
- Varmistaa, että tulevaisuudessa komission nimittämässä työryhmässä metsänomistajia kuullaan kattavasti ja säännöllisesti

Maaperän terveystdirektiivi

Maaperä- ja ilmastoasiantuntija Heikki Aro,

+358505939393, heikki.aro@mtk.fi

Vuoteen 2030 ulottuvassa EU:n maaperästrategiassa (COM/2021/699 final) määritetään visio ja tavoitteet maaperän hyvän terveyden saavuttamiseksi vuoteen 2050 mennessä sekä konkreettisia toimenpiteitä vuoteen 2030 saakka. Strategian osana komissio antoi maaperän terveyttä koskevan direktiiviehdotuksen 5.7.2023. Direktiivillä pyritään varmistamaan maaperälle sama suojelun taso kuin vesille, meriympäristölle ja ilmalle. Terve maaperä on tärkeä osa muun muassa elintarviketurvaa, ilmastonmuutosta, luonnon monimuotoisuutta ja vesiensuojelua koskevien tavoitteiden saavuttamisessa. On arvioitu, että EU:n maaperän ekosysteemeistä 60–70 % ei ole terveitä, ja niiden tila heikkenee edelleen. Ongelmia aiheuttavat esimerkiksi maaperän eroosio, tiivistyminen, orgaanisen aineen väheneminen, saastuminen, biodiversiteetin väheneminen, suolaantuminen, aavikoituminen sekä maaperän peittäminen läpäisemättömillä materiaaleilla.

Direktiivi sisältää mm. ehdotukset terveen maaperän määritelmälle, ja sen kuvaamiselle eri indikaattoreilla. Lisäksi direktiivi sisältää tavoitteita kestäväan maan käyttöön, ravinhävikkien pienentämiseen, kaivettuun maahan, pilaantuneisiin maihin ja maakäytön muutoksiin liittyen. Muutosten raportointi tulee tehdä viiden vuoden välein.

Maaperän terveydestä huolehtiminen on tärkeää, koska maaperä tarjoaa monia ekosysteempipalveluita, jotka ovat oleellisia muun muassa ruuan tuotannolle. MTK tukee direktiivin tavoitetta edistää ja ylläpitää maaperän terveyttä sekä kehittää edelleen maaperän tilan seurantaan tarvittavia erilaisia laadullisia indikaattoreita. Maaperässä on luonnollista vaihtelua, joka tulee ottaa huomioon lainsäädäntöä tehtäessä. Lisäksi on muistettava myös muut ympäristölliset, taloudelliset, sosiaaliset ja alueelliset tekijät. Näin ollen lainsäädäntöön tarvitaan riittävää kansallista liikkumavaraa. Esitettyjen toimien tulee olla myös kustannustehokkaita ja oikeasuhtaisia tavoitteisiin nähden. Maaperää koskeva lainsäädäntö tulee linkittymään useaan muuhun lainsäädäntöön (mm. ennallistaminen, ilma- ja ilmastopäästöt, vesiensuojelu), jolloin on tärkeää varmistaa säädösten yhteensopivuus ja välttää moninkertaista lainsäädäntöä.

MTK:n tavoitteet

- Lainsäädännön on huomioitava joka maan erityispiirteet ja siinä on oltava riittävästi kansallista liikkumavaraa.
- Terveen maaperän määritelmä on monimutkainen, useasta eri osa-alueesta koostuva kokonaisuus. Määritelmä ei voi tästä syystä perustua vain yhteen mitattavan suureeseen. Esimerkiksi maatalous- ja metsämaan terveyttä voivat ilmentää erilaiset maan tuottokykyä kuvaavat indikaattorit. Lisäksi indikaattoreilla tulee olla tieteellinen pohja, ja niiden tulee aina perustua edustavaan kansalliseen havaintoaineistoon.

- Direktiivin tavoitteiden saavuttaminen edellyttää merkittävän maaperää koskevan data-aineiston keräämistä. Aineistojen keräämisessä tulee ottaa huomioon maanomistajien oikeus omistamiensa maa-alueiden dataan. Primaaridatan omistus ja hallinta sekä sen pohjalta luotavan ja edelleen mahdollisesti kolmansien osapuolien käyttöön luovutettavan metadatan tarkkuus ei saa vaarantaa maanomistajien oikeutta omista maansa dataan. Tämän periaatteen tulee kattaa myös mahdollisten julkisten portaalien tietosisällöt.
- Kestävän maankäytön perusteisiin on määritelty kuuluviksi esimerkiksi maanmuokkauksessa vältettävät toimenpiteet. Suomessa kyntö on tärkeä perusmuokkaustapa, jolla ylläpidetään maan kasvukuntoa ja jota esim. luomutuotannossa on lähes mahdoton korvata. Myös muita vastaavia, Suomen olosuhteissa hyväksi havaittuja viljelykäytäntöjä tai metsänmuokkaustapoja ei tule direktiivillä poissulkea.
- Tavoitteiden ja toimenpiteiden tulee perustua tarkkaan kustannus-hyötyanalyysiin sekä tutkittuun tietoon. Toimenpiteitä aiheutuvia kustannuksia on korvattava elinkeinonharjoittajille, mikäli ne muodostuvat kohtuuttomiksi saatavaan hyötyyn nähden.
- Lainsäädännön tulee tukea maa- ja metsätalouden harjoittamista, ei estää sitä.
- Terveyslaki tulee sovittaa yhteen muun lainsäädännön kanssa eikä päällekkäistä säädäntöä tule tehdä. Säädöstä tehtäessä muistettava, että metsäpolitiikka kuuluu kansalliseen kompetenssiin.

SUOMEN MAA- JA METSÄTALOUDEN JA OSUUSKUNTIEN BRYSSELIN TOIMISTO

edustaa MTK:ta, SLC:tä ja Osuustoimintakeskus Pellervoa Brysselissä ja koordinoi järjestöjen EU-vaikuttamista.

Lisätietoa Brysselin toimiston työstä [Facebook-sivuilta](#) sekä [Bryssel-viestistä](#) - MTK:n, SLC:n ja Pellervon Brysselin toimiston uutiskirje, joka kokoaa kuukausittain maa- ja metsätaloutta ja maaseutua koskevat ajankohtaiset EU-asiat. Se lähetetään EU-asioita seuraaville sidosryhmille Brysselissä ja Suomessa. Uutiskirjeen voit tilata [täällä](#) (MTK:n jäsen, tilaa uutiskirje [Oiva jäsenpalvelusta](#))

Yhteystiedot:

Office of Finnish Agriculture, Forestry and Cooperatives
Rue de Trèves 61, B-1040 Brussels, Belgium

Johtaja Hanna Leiponen-Syrakki
+32 476 502 704, hanna.leiponen-syrakki@mtk.fi

EU-asiantuntija (kotieläintalous ja osuustoiminta)
Jussi Savander (1.11.2023 alkaen)
+32 477 331 958. jussi.savander@mtk.fi

Assistentti Maarit Holma
+32 473 933 187, maarit.holma@mtk.fi

Maaseudun Tulevaisuuden Eurooppa-kirjeenvaihtaja Tapio Nurminen
+358 45 652 8996, tapio.nurminen@mt.fi

Pohjoismainen metsäkoordinaattori Dániel Komlós
+32 473 737 038, daniel.komlos@cepf-eu.org

**Office of Finnish Agriculture,
Forestry and Cooperatives**

Rue de Trèves 61, B-1040 Brussels, Belgium